

No Evanghelio ni San Juan

Introduction

Si Juan do Evanghelio naya am ipavoya na si Jesus a iya so abo so pandan a Chirin no Dios a iya so “naytawo as kapachipanghovok na diaten” akma so vatahen no akmaya sia libro as pinatolas o Evanghelio aya tapian sira o omlir sia am panganohdan da si Jesus a iya so nipromisa a Manlibri as Anak no Dios as makayamot anti do kapanganohed da sia am mian o viay da a abo so pandan (20:31).

No manoma a parte no Evanghelio aya ni Juan am malir sa o matatarek a milagro a mapavoya nia o ka si Jesus no nipromisa a Manlibri a Anak no Dios. Omonot sa dia o diskorso a mapawnnonong so inmonmoan da no milagro sa ni Jesus. Malir dia o kayan no kadwan a nanganohed kano minonot di Jesus, amna aro sa o minsobna sia as maskeh a manganohed sia. Do chapters 13-17 am malir dia o nakapaychakasa da Jesus kanira no disipolos na sawri do ahep awri a nakaaresto da sia. Niprepara na sa o disipolos na as kapangdengdet na sira ya a manam so kapapasek da sia do kros. No manawdi sa a chapters am komapet do nakaaresto kano nakaimbestiga da si Jesus a mangay dana do nakadiman na as kapirwa na mayvangon as do kwanasaw am napavoya dira do disipolos na sawri.

No istoria ori no mavakes a nangadwan (8:1-11) am pinangay do brackets, ta mian sa o di mapasa sia ya do libro aya. Sira o kadwan am pangayen da ya do matarek dana a logar do libro aya. Ipatalamad ni Juan o regalo aya viay a abo so pandan a makayamot di Cristo dira do omsinchad sia a iya so panahanan a mangwan do Ama na as kano kakawyoran takwan iya o tomoroh so somnivog a viay (14:6). Aro sa o serbien ni Juan a ipasehdang sia o komwan do relasion no Dios kano tawo a akma so danom, tinapay, sehdang, pastor kano karnero na as kano asa ka atngeh no mohamoha kano asi na.

Outline

Introduction 1:1-18

Si Juan Bautista as kanira no nanoma a disipolos ni Jesus 1:19-51

No ministerio ni Jesus do poblako 2:1-12:50

No nanawdi sa araw ni Jesus do Jerusalem kan do omdivon aw 13:1-19:42

No nakapirwa na maviay ni Jesus kano nakapavoya na 20:1-31

Asa pa ka istoria a nakapavoya ni Jesus do Galilea 21:1-25

¹ Manam so kayan no inamaog am mian dana a machasa do Dios o tawagan aya so Chirin as iya am Dios a mismo. ² Do kabo pa no aran ango a inamaog am mian dana o Chirin aya a machichasa do Dios, ³ as yamot sia am inamaog o atavo, as an abo sia am arava o inamaog. ⁴ Iya o pakayapoan no viay as an sino o torohan na so viay am kasehdangan. ⁵ Iya o sehdang

aya a romial do kasarisarian as homisen ava no kasarisarian o sehdang aya.

⁶ Mian o tawo a mayngaran so Juan a tinovoy no Dios. ⁷ Pinawnonong na nia o komapet do mawara aya a sehdang tapian manganohed o atavo do manam aya a mawara. ⁸ Si Juan ava o sehdang aya, ta tod sia natovoy a mapawnonong so komapet do sehdang aya. ⁹ As no somnivog aya a sehdang am nawara dana do tana aya a mapasehdang so tawotawo. ¹⁰ Mawara sia do tana aya a nia so inamaog na amna sinincharan dava sia no tawotawo. ¹¹ Nangay do mismo na a kavahayan amna chinakey dava rawaten. ¹² Amna sira o minrawat sia kano nanganohed sia am tinorohan na sa so anohed a mayvadiw a kamanganakan no Dios. ¹³ Nayvadiw sava ya a kamanganakan no Dios a makayamot dira do inyapoan da anmana do inolay no tawo an dia voken a pinarin sa ya no Dios a kamanganakan na.

¹⁴ As no tawagan aya so Chirin am naytawo as kapachipanghovok na diaten as kavoya namen sia o kayan sia no grasia kano kakawayoran. As navoya namen pa o makakniknin a kaparin na a asa ka Manganak no Dios.

¹⁵ Nia o pinawnonong aya ni Juan do nakavata na sia, “Niaya o tawo ori a vata ko dinio a manawnawdi a mawara kaniaken as matoato kaniaken, ta mian dana a manam kano nakawara ko a tawo.” ¹⁶ As makayamot do akmaya sia a makakniknin a kaparin na am itoroh na o grasia na diaten as kafermi na a omrapa dia so maypaypangay pa. ¹⁷ Di Moises am nawri o

narawat ta o panyokoyokoran kano onotan ta sa pero di Jesu Cristo am nawri o narawat ta o grasia as kano kakawyoran a komapet do Dios.
18 Tayto pa abo o nakavoya so Dios. Amna no mavoyvoh a Manganak aya o mapapanmo nia diaten o komapet do Dios takwan Dios sia a akma so Ama naya.

*No mensahe ni Juan Bawtista
 (Mateo 3:1-12; Marcos 1:1-8; Lucas 3:1-18)*

19 As sira o adngedngeyen sa no Judeo do Jerusalem am nanovoy sa so papali kano Levita a omahes nia di Juan Bawtista an sino sia.
20 Vinata ni Juan o kakawyoran do nakavata na sia, "Yaken ava o Mesias aya." **21** Ahsan da nia di Juan, "Sino ka. Imo si Elias?" Amna vinata ni Juan, "Omبا. Si Elias akoava." Vatan da sia ya, "Imo paro o panayahen namen aya a tovoyen no Dios?" Alit no nakasobna na sia ya.
22 Vatan darana sia dia, "Ivahey mo pa diamen an sino ka tapian mian o parapiten namen dira do tomnovoy aya diamen. Ango vatahen namen a komapet dimo." **23** Vatan sia ni Juan, "Yaken o vata awri kaychowa ni profeta Isaias a asa ka mangononong do desierto a makaliak a makavata sia, 'Mayprepara kamo do kawara no Apo taya.' "

24 Niaya sa am tinovoy da no Fariseo di Juan.
25 Vinata da pa sia dia, "An ara dia imo o Mesias anmana si Elias anmana no yapo aya do Dios a panayahen namen amna ango o anohed mo a manbawtismo." **26** Amna vinata ni Juan, "Manbawtismo ako no danom, pero tayto dana

o nawara do panghovokan nio a di nio a sinchad.
 27 Nanawnawdi ya kaniaken a mawara pero matoato kaniaken, ta aran no kawvay ko so itan no sandalyas na am mayanong akoava."
 28 Napaparin sa ya atavo do Betania do viit no Rio Jordan a dawri so panbawtismoan ni Juan.

No tawagan aya so Karnero no Dios

29 Do omonot danawri araw do nakavoya sia ni Juan si Jesus a mangay sia am vinata ni Juan, "Niaya o Dekey a Karnero no Dios a mapakaro so gatos no mondo aya. 30 Niaya o vata kori a manawnawdi kaniaken amna matoato sia kaniaken, ta di pa ako wara a tawo am mian dana sia. 31 Yaken a mismo am nasinchad koava o kaiya no tinovoy no Dios aran no kapanbawtismo koaya o asa a ka preparasion do kapasinchad ko nia do Israel." 32 Vinata pa ni Juan, "Masigoro ko na sichangoriaw o kaiya no tinovoy aya no Dios takwan navoya ko o Masanto a Espirito a akmay voyit a gomtin a yapo do hanyit as kangay na di Jesus. 33 Adan koava sia masinchad pero no tomnovoy aya diaken a manbawtismo am vinata na diaken, 'No angayan na anti no Masanto a Espirito am iya o manbawtismo aya no Masanto a Espirito.' 34 As makayamot do nakavoya ko sia mismo o vinata naya am tayto ko vatahen dinio o kaiya no Manganak aya no Dios."

Sira o nanoma sa a omonot di Jesus

35 Do omonot danawri araw am mian sa a masa sa Juan kanira no dadwa do disipolos na do kahavas ni Jesus. 36 As do katidib dia ni Juan si Jesus am vinata na, "Niaya o Dekey aya

Karnero no Dios." ³⁷ Do nakadngey da sia ya no dadwa saya a ka disipolos am inonotan darana si Jesus. ³⁸ Minidit si Jesus dira as do nakavoya na so kawnonot daya am inahes na dira an ango ichakey da as vinata da, "Rabbi, dino o katdan mo." (No inmonmoan no Rabbi am Maistro.) ³⁹ Vatan sia ni Jesus dira, "Machivan kamo diaken tapian mavoya nio." Nachivan sa dia as kavoya da so katdan naw as kaysan darana daw ta makoyab dana kanaw. ⁴⁰ No asa dira do dadwa saya a nakadngey so vinata aya ni Juan a minonot di Jesus am si Andres a kakteh ni Simon Pedro. ⁴¹ No pinarin ni Andres am nanyeng na chitahen o kakteh naya a si Simon as kavata na sia dia, "Navoya namen dana o Mesias aya." (No inmonmoan no Mesias am Cristo.) ⁴² Inangay ni Andres si Simon di Jesus as mavoya ni Jesus si Simon am vinata na sia, "Si Simon ka a manganak ni Juan. Sichangoriaw am tawagan ka na so Cefas." (No inmonmoan no ngaran aya a Cefas am Pedro anmana bato.)

No nakapanganohed da Felipe kani Natanael

⁴³ Do omonot ori a araw am niktokto ni Jesus o kangay na do Galilea. Navoya na si Felipe as vinata sia ni Jesus o kapachivan na sia. ⁴⁴ Si Felipe aya am taga-Betsaida as kaydian da Andres kani Pedro. ⁴⁵ Nangay si Felipe di Natanael as kavata na sia, "Navoya namen dana o pinangononongan awri da Moises kanira no profeta sa do pinatolas da. Niaya si Jesus a iNazareth a anak ni Jose." ⁴⁶ Amna vinata ni Natanael, "Ta maparin paro kayan

no mapia a yapo do Nazareth?" Vatan sia ni Felipe, "Machivan ka diaken tapian mavoya mo." ⁴⁷ Mavoya ni Jesus si Natanael a mangay sia am vinata na, "Somnivog ya a asa ka Israelita a abo so kaparoan." ⁴⁸ Ahsan nia ni Natanael di Jesus, "Ango kasingcharan mo diaken." "Manam kano nakatawag dimo ni Felipe do kayan mo do inavongan ori no asa ka kayo am navoya ko naymo," kwana ni Jesus. ⁴⁹ Vatan sia ni Natanael, "Maistro, imo sawen o Manganak aya no Dios as Patol no Israel!" ⁵⁰ Vatan sia ni Jesus, "Tayto ka manganohed takwan vinata ko o nakavoya ko dimo a mian do inavongan ori no kayo amna vatahen ko dimo o kapakavoya mo pa anti so rakkorakoh pa sa so kapakakniknin kania!" ⁵¹ As kwana pa ni Jesus, "Vatahen ko dimo ta mavoya mo anti a maywang o hanyit as kavoya mo so kagtigtin da no angheles no Dios do Naytawo aya kano kapiropirwa da a tomohos do hanyit."

2

No milagro ni Jesus do ponsion do Cana

¹ Do ichatdo na karaw am mian o ponsion do Cana do provinsia awri do Galilea. Mian dawri o ina ni Jesus. ² Mian pa sa daw sa Jesus as kanira no disipolos na sawri. ³ Do nakapatawos dana no vino ori am nivahey na ya di Jesus no ina naya. ⁴ Vatan sia ni Jesus sia, "Ina, angó ipangahes mo diaken so sidong. Tayto pa abo do tiempo ko." ⁵ Vatan sia no ina naya do pachirawatan sirawri, "An angó vatahen na dinio am parinyen nio."

6 Mian dawri o anem a ka angang as maday do asa aya ka angang am pakakayanan no dadima ka taro. No angang saya am serbien do akma so mian do onotan da no Judeo a kapaynamonamo a abnekan so purifikasion. **7** Vinata ni Jesus dira do pachirawatan saya o kapno da so angang saya no danom. **8** As tayoka da ya parinyen am vinata dira ni Jesus, “Manghap kamo na do angang aya so iyangay nio do mayordomo no pansion aya.” **9** Tinahaman no mayordomo aya o danom aya a nayvadiw dana a vino amna chinapatak nava o pinakayapoan na nia. (Amna sira o pachirawatan sawri am tori da ichapatak.) Tawagan dia no mayordomo aya o mahakay aya a naychakovot, **10** as kavata na sia, “No adan ta pariparinyen am no mapia vino o panmahan a iserbi as an tayoka ya iserbi do atavo am nawri dana o kaserbi so mahbohbo a vino amna tiya kapantad nio pa so mapia aya a vino sichangoriaw!”

11 No pinarin aya ni Jesus do kawahayan aya do Cana do Galilea o nanoma a pinavoyan na no makakniknin a ipakapamarin na as pinanganohdan da sia no disipolos na sawri.

12 Nakarahan ya am nangay sa Jesus kani ina na as kanira no kakakteh na kanira no disipolos na sawri do kawahayan do Capernaum as kavidin da daw so papere a karaw.

No nakapakaro sira ni Jesus o maynegosio do templo

(Mateo 21:12-13; Marcos 11:15-17; Lucas 19:45-46)

13 Do kasngen dana no kaselebra da sia no Judeo o fiesta no Paskwa am nangay si Jesus do Jerusalem. **14** Mawara do templo ori am navoya na sa o tawo sawri a maydakaw so baka, karnero kano voyit kanira no manwad so kartos. **15** Nanghap so pinospas as kaparin na sia a panyiplot as kapakaro na sira so maydakaw saya daw a pachangayan dana no karnero kano baka saw. Pinawakdit na sa o kartos da no manwad saya so kartos as kavalantwag na so lamisa da sa. **16** Vatan na sia dira do maydakaw sawri so voyit, “Pakarohen nio sira ya dia. Parinyen nioava a palengke o vahay aya no Ama ko.” **17** Do akmaya sia am nanakem da no disipolos na saya o nakatolas a makavata so, “Pakayapoan anti no ichararayaw ko o kaoyod koaya makey no kavidin na a aniven no vahay mo.”

18 Do akmaya sia a pinarin ni Jesus am vinata da sia no Judeo, “Ango anohed mo a omparin sia ya. Pavoyan mo pa yamen so kapanmoan namen sia o othoridad mo a omparin sia.” **19** Vatan sia ni Jesus dira, “Rarayawen nio o templo aya, ta pirwahen ko patneken do sinahad no tatdo a karaw.” **20** Nitbay da sia no Judeo saya, “Apat a poho kano anem a ka kawan o nakaparin so templo aya as maparin mo paro a patneken do tatdo a karaw?” **21** Amna no ichakey nawri a vatahen ni Jesus a templo am no mismo na a karakohan. **22** As dawa mirwa dana maviay si Jesus do nakadiman na am nanakem da no disipolos na saya o vinata naya a komapet do karakohan na. As nanganohed dana sa do vatahen no nakatolas a Chirin no Dios as kano

vinata naya ni Jesus.

²³ As do kayan naya ni Jesus do Jerusalem do kaselebra daya so Paskwa am aro sa o nanganohed sia do kavoya da so makakniknin sa a parinyen na. ²⁴ Amna chinasaray ava ni Jesus o kapanganoched da no aro saya a tawo, ²⁵ ta ichapatak na o somnivog a kaparin no tawo as nesisita nava o kayan pa no omvahevahey nia dia, ta ichapatak na o mian do aktokto da.

3

No bisita ni Nicodemo di Jesus

¹ Mian o asa ka Fariseo a adngedngeyen da no Judeo a mayngaran so Nicodemo. ² As do asa ka mahep am nangay di Jesus as kavata na sia, “Maistro, tayto namen a mapanmo o kaasa mo a ka mananawo a yapo do Dios, ta arava o makaparin so akma so makakniknin saya a parinyen mo an di sia pachirayayan no Dios.” ³ Vinata sia ni Jesus, “Vatahen ko dimo so kakawayoran ta arava o makapachangay do paypatolan no Dios a makarawat so somnivog aya a viay a yapo do Dios a katadkan na an mirwa a mawara a tawo.”

⁴ Ahsan sia ni Nicodemo, “Maypaypango o kaparin na mirwa a mawara no asa ka tawo an matoneng dana. Maparin paro sia mirwa a somdep do vodek no ina na as kapirwa na mehbet?” ⁵ Amna tinbay sia ni Jesus, “Vatahen ko dimo so kakawayoran ta katadkan na an mirwa a mawara o asa ka tawo a makayamot do danom kano Espirito am makapachangay ava

do paypatolan no Dios a makarawat so somnivog aya a viay a yapo do Dios. ⁶ Ta no nawara a asa ka tawo am akma ya so kaparin no inyapoan na a tawo asna no mawara do Espirito no Dios am iya o manganak no Dios. ⁷ Dawa ipaychaknin moava o kavata koaya sia dimo o kapayanong no kapirwa mo a mawara. ⁸ No kapirwa aya a mawara a parinyen no Espirito no Dios am maparin ta pakomparahen do salawsaw a di ta voya so pakayapoan kano pangwanan pero masigoro ta o kayan na do kadidiw ta sia a maypahavas.”

⁹ Ahsan sia ni Nicodemo, “Maypaypango o kapirwa aya a mawara.” ¹⁰ No tinbay sia ni Jesus am, “Asa ka a ka mananawo do Israel asna ichapatak mo paroava ya? ¹¹ Vatahen ko dimo so kakawayoran ta no pawnonongen namen am no navoya namen kano mapanmo namen so hosto amna ara nioava panganohdan. ¹² As an di nio panganohdan o vatahen ko dinio a komapet do tana aya am nawri paro pa anti o panganohdan nio o komapet do hanyit? ¹³ Tayto pa abo o tomnohos do hanyit an dia voyvoh a no Naytawo a iya pa so yapo do hanyit. ¹⁴ As akma so nakapapasek sia as kapatohos na sia ni Moises o boday a swal kaychowa do desierto ori am papasken da anti o Naytawo aya, ¹⁵ tapian an sino o manganoched sia am mian o marawat na a viay a abo so pandan. ¹⁶ Takwan makayamot do oyod a rakoh a addaw no Dios no tawotawo do mondo aya am tinoroh na o mavoyvoh naya a Manganak tapian an

sino o manganhed sia am ara pava o abo so pandan a kadimanan na asna makarawat so viay a abo so pandan. ¹⁷ Ta tinovoy ava no Dios o Manganak naya do mondo aya a mapagtin so kastigo an dia voken a no nakawara na a omlibri so tawo. ¹⁸ As an sino o manganhed sia am ara pava o marawat na a kastigo. Asna sira o di manganhed sia am tayto dana sa machividang do kakastigoan a makayamot do kadi da manganohdan do mavoyvoh aya Manganak no Dios. ¹⁹ No pakayapoan no ikastigo aya anti dira am yamot do sivog a kaskeh da omonot do nawara do mondo aya a tomoroh so sehdang asna no onotan da am no komwan do kasarisarian. ²⁰ Ta ichaskeh no mamarin so marahet o sehdang, ta tarek a mavoya o karahet no pariparinyen na, ²¹ asna an sino omonot do mapia am maypasngen do sehdang tapian mavoya o ka no Dios no tomoroh dia so sidong do viay na.”

No kasingharan dia ni Juan si Jesus

²² Nakarahan ya am nangay sa Jesus kanira no disipolos na do provinsia no Judea as kavidividin da daw a manbawtismo. ²³ As si Juan Bawtista am mian do Enon a masngen do Salim a manbawtismo takwan rakoh o danom daw. As nangay sa sia o tawotawo a mapabawtismo. ²⁴ Naparin ya a manam dana so kakalaboso da si Juan.

²⁵ Mian o asa ka Judeo a nachidiskosion dira do disipolos sa ni Juan a komapet do kapabawtismo.

²⁶ Dawa nangay sa di Juan as kavata da sia,

“Maistro, no tawo ori a rarayay mo kano pangononongan mo do kayan mo pa do viit nawri do Jordan am tayto manbawtismo as maytavo sa o tawotawo a mangay sia.” ²⁷ Amna tinbay sira ni Juan, “Mapia ya, ta arava o anongen no tawo a di na tinoroh no Dios, ²⁸ as katestigoan nio o nakavata ko sia o kadi na yaken no Cristo aya asna no nakatod ko a tovoyan a manma a mayvahevahey no komapet sia. ²⁹ Yaken am tod ako a akmay kayvan no maychakovot a mahakay a mangay a mayprepara no kapaychakovot na. As an madngey ko na o nakawara no maychakovot aya a mahakay am machipasoyot ako sia. Dawa sichangoriaw am tayto ako masoyot. ³⁰ Iya o mayanong a pamatohen as kayaken no maypahbo. ³¹ Ta no yapo aya do hanyit am mamanito kano atavo asna no yapo do tana aya am voyvoh o komapet do tana aya o ichapatak na kano pangononongan na. No yapo aya do hanyit o máto dana. ³² No navoya na kano nadngey na o pawnonongen na amna kayan pa no kadi da manganohdan sia. ³³ Amna an sino o manganohed do pangononongan naya am sincharan na o kaoyod no vatahen no Dios. ³⁴ Ta no pangononongan no tinovoy aya no Dios am yapo do Dios, ta iya o tinorohan no Dios so atavo a ipakapamarin no Espirito na. ³⁵ Makayamot do oyod a rakoh a addaw nia no Dios Ama o Manganak naya am tinoroh na sia o atavo a ipakapamarin. ³⁶ Dawa an sino o manganohed do Manganak aya no Dios am torohan na so viay a abo so pandan. Asna an sino o di manganohed

do Manganak aya no Dios am arava anti o viay na abo so pandan as no kastigo no Dios o marawat na."

4

No iSamaria a nanganohed di Jesus

¹ Nadngey da no Fariseo o kaaroaro da no omonot di Jesus kano bawtismoan na kani Juan, ² amna sira o disipolos ori ni Jesus o manbawtismo asna iya ava mismo. ³ Do nakapanmo na sia ni Jesus o kayan dana no nadngey da no Fariseo am komnaro sa kano disipolos na do provinsia aya no Judea as kapayvidi darana do Galilea. ⁴ As nanahan sa do provinsia no Samaria. ⁵ Kwanasaw am nakarapit sa do Sicar a asa ka kavahayan do Samaria. Masngen ya do takey ni Jacob a tinoroh na kaychowa di Jose a natay na. ⁶ Mian dawri o vito ni Jacob as do kavanah narana ni Jesus am naydisna daw as masngen dana kanaw o alas dose do kamaraw.

⁷ Do katori naw a maydisna ni Jesus am nawara o asa ka iSamaria mavakes a manayid so danom. As nangahes dia si Jesus so inomen na. ⁸ Naychatani daw si Jesus takwan nangay sa o disipolos ori a manadiw so kanen da. ⁹ Vinata no mavakes aya di Jesus, "Asa ka a ka Judeo as iSamaria ako, as ango pangahes mo diaken so inomen." Vinata ya no mavakes aya takwan ichapatak na am sira o Judeo am ichakey da sava o iSamaria a aran no kapachisisirin da dira. ¹⁰ No tinbay ni Jesus am, "An mapanmo mo o maparin a itoroh dimo no Dios as kano an masinchad mo sigoro an sino o mangahes aya dimo so

inomen am nangahes ka dia daw so danom a makatoroh so viay a abo so pandan.” ¹¹ Vatan sia no mavakes aya, “Arava o manayid mo as kano marahem o vito aya asna dino panghapan mo so vata moaya danom a tomoroh so viay a abo so pandan. ¹² Matoato ka paro kano apo namen a si Jacob? Iya o tomnoroh diamen so vito aya as diaya kaychowa o pangenghapan na so inomen na as kano inomen da no kamanganakan na kano baka na sa.” ¹³ Amna tinbay sia ni Jesus, “An sino o minom do danom aya dia am mirwa pa a mawaw. ¹⁴ Pero an sino o minom so danom a itoroh ko sia am mirwa pava mawaw. Ta no danom aya a itoroh ko am akmay asa ka atboran a dia yati do tawo aya a nakarawat sia.” ¹⁵ Vatan sia no mavakes aya, “Apo, torohan mo pa yaken do danom aya tapian di ako na mirwa a mawaw as kadi ko na mirwan a mangay a manayid so danom diaya.”

¹⁶ Tinbay sia ni Jesus, “Iyangay mo tawagan o kakovot mo as kapayvidi nio dia.” ¹⁷ “Arava o kakovot ko,” kwana no mavakes aya. Vatan sia ni Jesus, “Oyod ori, ¹⁸ ta naypidima ka na maychakovot as no kavahay moaya sichango-riaw am sivog moava kakovot. Oyod o vinata moaya.” ¹⁹ Vatan sia no mavakes aya di Jesus, “Profeta ka sawen,” ²⁰ as kwana pa am, “No apoapo namen sa am do tokon aya o angangayan da a omanianib so Dios asna inio a Judeo aya am ango vatan nio sia o kavoyvoh na do Jerusalem no mayanong a anianivan so Dios.” ²¹ Vatan sia ni Jesus, “Vatahen ko dimo ta masngen dana o

tiempo a kadi dana do tokon aya anmana do Jerusalem o dadayan so Ama taya. ²² Inio a iSamaria am anianiven nio o di nio a sinchad asna yamen am masinchad namen o anianiven namen ta makayamot diamen a Judeo o iyan no kalibrian no tawo. ²³ Amna tiempo dana no kapasivog kano kapawyod so kadaday so Dios. Ta niaya o ichakey no Dios a kaparin no kadaday sia. ²⁴ No Dios am espirito, dawa mayanong o kapasivog sia kano kapawyod sia do aktokto no tawo o kanianib sia.” ²⁵ Vinata no mavakes aya, “Mian anti o tovoyen no Dios a tawagan da so Cristo as an mawara dana anti sia am ipapanmo na anti diaten o atavo.” ²⁶ Vatan sia ni Jesus sia, “No tayto aya mayliliak o vata moaya.”

²⁷ Ichawara da no disipolos na saya as oyod da pinaychaknin o kapachisisirin naya do mavakes aya. Amna inahes dava do mavakes aya an ango ichakey na anmana inahes dava di Jesus an ango sisirinyan na sia o mavakes aya. ²⁸ Nividin no mavakes aya o ipodanom naw as kapayvidi na do idi a makavata sia dira do tawotawo sawri daw o, ²⁹ “Machivan kamo diaken a tomidib do tawo ori a minvahey nia diaken o atavo dana a pinarin ko, ta tarek a niaya dana o vata daya a Cristo!” ³⁰ Do akmaya sia nadngey da am nangay sa di Jesus o tawotawo saw do kavahayan awri.

³¹ Do kabo dana no mavakes ori am vinata da no disipolos aya di Jesus, “Maistro, koman ka na.” ³² Amna no tinbay na am, “Tayto o kanen ko a di nio mapanmo.” ³³ Vatan da sia do kadwan dira, “Mian dana paro o nanangay sia so kanen na?” ³⁴ Amna vinata ni Jesus dira, “No

tomoroh aya diaken so ayet a akma koy kanen am no kaparin ko so inolay no tomnovoy diaken as kano kapakovs ko sia o tinoroh na diaken a trabaho. ³⁵ Mian o vavatahen nio, ‘Apat pa a ka vohan as katiempo narana no kapanyani.’ Amna vatahen ko dinio ta sichangoriaw dana o tiempo no kapanyani, ta tiban nio pa kono sa o tawotawo saya a akmay logar dana yanien do kapawnot sira diaken. ³⁶ Dawa mangay kamo a manyani, ta rakoh o marawat nio do Dios a sinmo no trabaho nio a mapawnot so manganoched diaken a makarawat aya so viay a abo so pandan as karakoh anti no kasoyosoyotan da no nanyani as kano nanokos. ³⁷ Akmaya so vavatahen a, ‘Mian o maymoha as tarek o omyani sia.’ ³⁸ As tayto koynio tovoyen a tod dana manyani do natrabaho no kadwan.”

³⁹ Aro sa o yapo do kavahayan aya no Samaria a manganoched di Jesus a makayamot do nakavata awri sia no mavakes aya o, “Vinahey na diaken o atavo a pinarin ko.” ⁴⁰ As do nakawara da di Jesus am niposposan da o kavidin na dira as navidin daw so dadwa pa karaw. ⁴¹ As aro pa sa o nanganohed sia do nakadngey da sia. ⁴² As vinata da do mavakes ori, “Manganoched kami na makayamot ava do vinata mori asna makayamot do katayto namen dana mismo a nakadngey sia as sichangoriaw am mapanmo namen dana o kaiya no Manlibri so mondo aya.”

No rakoh a saray a ipakamia ni Jesus

⁴³ Makarahan o dadwa karaw a kayan ni Jesus dawri am nangay do Galilea, ⁴⁴ ta akma so vinata

na do naypisa am, “Sincharan ava o asa ka profeta do mismo na a kawahayan.” ⁴⁵ Amna kawara na do Galilea am nasoyot sa daw a omrisibi sia ta navoya da o atavo sa a pinarin na do Jerusalem do nakangay da dawri a omselebra so fiesta awri.

⁴⁶ Nayvidi pa si Jesus do Cana do provinsia no Galilea a dawri so pinayvadiwan nawri so danom a vino. Mian kanawri do Capernaum o asa ka ofisial no gobierno a mian so anak a mahakay a mahara a maganit. ⁴⁷ Kadngey na sia o nakawara ni Jesus do Galilea do nakayapo na do Judea am nangay sia as kahes na nia o kapachivan na a mangay do Capernaum a omto-vatova so anak nawri a kadidiman narana. ⁴⁸ No vinata ni Jesus am, “Panganohdan nio paroava yaken an di kamo a makavoya so milagro?” ⁴⁹ Amna no vinata no ofisial aya, “Apo, machivan ka diaken a manam so kadiman no anak kori.” ⁵⁰ Vatan sia ni Jesus, “Somavat ka na, ta madiman ava anti o anak mori!” Pinanganohdan no ofisial aya o vinata aya ni Jesus as kapayvidi narana. ⁵¹ Do kayan narana no ofisial aya do rarahan do kapaypasavat narana am nivayat da sia no pachirawatan na sa as kavata da sia, “Napia dana o anak mori!” ⁵² Ahsan na nia dira an ango oras o nakasitnan narana a maypapia am, “Ala ona do kamakoyab,” kon da. ⁵³ Kanakman sia no ama no metdeh aya ta nawri o oras ori a nakavata sia ni Jesus o kapia narana no anak nawri. As nanganohed sia kanira no familia na di Jesus. ⁵⁴ Ichadadwa na ya no milagro ni Jesus do Galilea a nakayapo na do Judea.

5

No nakapanovatova ni Jesus do pariosan do Betesda

¹ Do nakarahan na nia am nangay si Jesus do Jerusalem ta mian o selebrahen da no Judeo daw.

² Do Jerusalem aya am mian o danom a pariosan a tawagan da so Betesda do chirin no Hebreo. Niaya am masngen do panahanan da no karnero an somdep sa do Jerusalem. Mian o dadima ka pachisirongan a omdivon do danom aya,
³ a yanan da no aro a tawotawo a maypeptad, mavota kano mapiday as paralitiko pa saya. [Panayahen da nia o kakadabobo no danom aya,
⁴ ta an kadwan kono am mian o anghel no Dios a mangay do danom aya a mapaykadabobo sia, as no manoma a mangay do danom aya do katori na pa a komadabobo am matova a aran ango o ganit na.]

⁵ As mian dawri o asa ka mahakay a maganit so treinta ocho anyos dana. ⁶ Mavoya sia ni Jesus a tayto a maypeptad daw as kapanmo na sia o kayendes narana a maganit am vinata na sia, “Makey ka matova?” ⁷ No tinbay no maganit aya am, “Apo, arava o tawo a somidong diaken a maytatbung do danom aya an komadabobo paw. As an mayhonohonos ako a mangay do danom aya am mian sa o malialisto pa kaniaken a manma a maytatbung.” ⁸ Vatan sia ni Jesus dia, “Mayvagon ka na as kahap mo so ichehan moaya as kayam mo na.” ⁹ Nanyeng a mapia o tawo aya as kahap narana so ichehan nawri as kayam na.

No araw ori kanaw am araw no kapaynaynehah. ¹⁰ Dawa no vinata da no adngedngeyen da no Judeo do napia aya a tawo am, “Araw ya no kapaynaynehah as maparin ava o kapayrara mo so ichehan moaya.” ¹¹ Vinata no natova aya, “No vinata no tomnova ori diaken am no kanat ko so ichehan ko as kayam ko na.” ¹² Ahsan da nia, “Sino o nakavata aya sia.” ¹³ Amna nasicinchad nava sia takwan komnaro dana si Jesus do kaaro dawri no tawo. ¹⁴ Kwanasaw am navoya ni Jesus do templo as vatan na sia dia, “Napia ka na as makagatogatos ka pava tapian abo o maymeymetmet pa a maparin dimo.” ¹⁵ Komnaro o tawo aya as kangay na a omvahevahey nia dira do adngedngeyen da sawri o ka si Jesus no tomnovatova awri sia. ¹⁶ Makayamot dawri am sinitnan da kontrahen si Jesus no Judeo sirawri takwan nanovatova do araw no kapaynehah. ¹⁷ Amna no vinata ni Jesus dira am, “Arava o kapaynehah na a maytrabaho no Ama ko a Dios as akma ako pa saw.” ¹⁸ Pinaypangay ya no kaket da nia no Judeo saya as kano kakey da nia a dimanen, ta voyvoh ava no kapanovatova na do araw awri no kapaynaynehah o vata da a rahet na asna no kapachalit na pa so karakohan na do Dios, ta vatahen na o kapay-ama na so Dios.

No ipakapamarin no Manganak no Dios

¹⁹ No vinata ni Jesus dira am, “Vatahen ko dinio ta arava o parinyen ko a tanitanyan ko, ta no parinyen ko am no mavoya ko a parinyen no Ama, ta no parinyen no Ama am nawri

o parinyen no Manganak na. ²⁰ No Ama am ichaddaw na yaken a Manganak na as ipavoya na diaken o atavo a parinyen na. As mian pa sa anti o makakniknnin pa kano pinarin ko na saya a oyod nio anti a ipaychaknnin. ²¹ Ta akma so kapayvangon na so nadiman no Ama aya as katoroh na dira so viay a abo so pandan am akma pa saw o Manganak aya dira do pidien na sa. ²² No Dios Ama ava o tomoroh so hosga do tawo, ta tinoroh narana ya a anongen no Manganak naya, ²³ tapian dayen no atavo o Manganak naya akma so kadaday da so Ama. As an sino di sominchad do Manganak aya no Dios am ara nava aniven o Ama a Dios a tomnovoy so Manganak na. ²⁴ Vatahen ko dinio so kakawayoran ta an sino o manganoched do vatahen ko as kapanganohed na do tomnovoy aya diaken am mian dana o viay na a abo so pandan as ara pava o panayahen na kastigo, ta ara pava o kadimanan na a abo so pandan, ta mian dana o tinoroh sia no Dios a viay.

²⁵ “Vatahen ko dinio ta nawara dana o tiempo a kaparin da domngey sia no abo pa so viay o chirin no Manganak aya no Dios as kapakarawat da so viay a abo so pandan. ²⁶ No Dios Ama o pakayapoan no viay as akma pa saw ta tinongdo na pa o Manganak naya a pakayapoan no viay. ²⁷ As tinorohan na pa sia so ipakapamarin a tomoroh so hosga do tawotawo takwan iya o Naytawo aya. ²⁸ Maychaknnin kamoava ta mawara anti o tiempo a kadngey da so liak na no atavo a mian do vovon da, ²⁹ as kapayvangon da. Sira o mapia a tawo am mayvangon sa a mangay

a machassa do Dios as sira o marahet so kaparin am mayvangon sa a mangay do di machipanda a pandidiwan da.

No proyba do kaDios ni Jesus

³⁰ “Arava o parinyen ko do tanitanyan ko a ipakapamarin as an tomoroh ako so hosga am yapo ya do Ama ko. Mahosto o atavo a itoroh ko a hosga takwan no inolay koava o onotan ko, ta no inolay no Ama ko a tomnovoy diaken. ³¹ An akmay yaken o pakayapoan no chirin a komapet do karakohan ko am maparin o kadi nio a manganohdan. ³² Amna no Ama ko o mismo a testigo ko as ichapatak ko o kaoyod no vatahen na a komapet diaken. ³³ Napaytovoy kamo pa di Juan Bawtista so omahes no komapet diaken as vinata na dinio o kakawayoran, ³⁴ amna kaylangan ava o kayan no tawo a mapavata sia dinio o komapet diaken. Asna nanakem ko o nakapangononong awri ni Juan dinio so komapet diaken ta an nawri pa as ipanganohed nio as kapakarawat nio so kalibrian no pahad nio. ³⁵ Si Juan am akmay asa ka relaken a tomoroh dinio so sehdang as chinasoyot nio do dekey a tiempo o pinawnonong na sawri dinio. ³⁶ Amna tayto pa o mapipia pa kano pinawnonong ori ni Juan a testigo sa a komapet diaken. Nia sa o makakniknnin saya a milagro a tinongdo no Ama a parinyen ko a nia so kavoyan so nakatovoy na diaken. ³⁷ No Ama ko a iya so tomnovoy diaken o mapasinchad niaken amna nadngey nio pava sia kano navoya nio pava sia. ³⁸ As ara nioava panganohdan o vinata aya no Ama,

ta ara nioava yaken a panganohdan a tinovoy na. ³⁹ Pachinanawan nio so mapia o nakatolas a Chirin no Dios, ta do vata nio as niaya o ipakarawat nio so viay a abo so pandan. No nakatolas aya mismo o yanan no kapanmoan so komapet diaken, ⁴⁰ amna kayan no kaskeh nio a manganohed diaken a yaken so makatoroh dinio so viay a abo so pandan. ⁴¹ Chitachitahen koava o kapamato diaken no tawotawo, ⁴² takwan ichapatak ko o kabo no somnivog a addaw nio no Dios. ⁴³ Nawara ako a tinovoy no Dios Ama amna panganohdan nioava yaken asna an mian sa o mawara do tanitanyan da am sira o risibien nio. ⁴⁴ Maypango o kapanganohed nio diaken an no voyvoh a mian do aktokto nio am no kachita nio so kadaay dinio no kapalit nio a tawo asna kadi nio chitan sia o kapakamia ninio no Dios. ⁴⁵ Pangayen nioava do aktokto nio o kayaken no mapaytotwaw so rahet nio do salapan no Dios, ta no mismo aya pinatolas ni Moises a onotan nio o omproyba do rahet nio as nia pa so hahawen nio a tomoroh dinio so viay. ⁴⁶ An oyod o kapanganohed nio di Moises am logar nio yaken a panganohdan, ta no pinatolas na sa am komapet diaken. ⁴⁷ As an di nio panganohdan o pinatolas na sawri ni Moises am maypango pa o kapanganohed nio do vatahen ko.”

6

*No milagro a kapakan sira ni Jesus o 5,000
(Mateo 14:13-21; Marcos 6:30-44; Lucas 9:10-17)*

¹ Nakarahan ya am nangay si Jesus do viit no taaw aya no Galilea. Ngaranan da pa ya so taaw no Tiberias. ² Oyod sa aro o minononot dia do nakavoya da so makakniknин sawri a milagro na dira do magaganit. ³ Nangay si Jesus as kanira no disipolos na do asa ka tokon as kapaydisna da daw. ⁴ Masngen dana kanaw o kaselebra da sia no Judeo o Paskwa. ⁵ Do nakavoya sira ni Jesus o oyod aya aro a tawo a maypasngen sia am vinata na di Felipe, “Dino o panadiwan ta so tinapay tapian mapakan ta sa o aro aya a tawo.” ⁶ Vinata na ya sia ni Jesus do kakey na omhawahaway si Felipe, ta tori narana ichapatak ni Jesus an ango parinyen na. ⁷ No tinbay ni Felipe am, “Aran yatoyatosen pa o ipanadiw ta am manawob ava ori a ipanadiw so makaday dira aran taydedekey sa.” ⁸ Vatan sia no asa do disipolos na a mayngaran so Andres a kakteh ni Simon Pedro, ⁹ “Tayto o metdeh dia a mian so dadima ka tinapay kano dadwa ka among, amna manawob ava ya do karoaro taya.” ¹⁰ Vatan sia ni Jesus o kapaydisna da sira do kadibobotan ori. Aro sa ya ta dadima sa livo (5,000) a mahahakay.* ¹¹ Ahapan sia ni Jesus o dadima aya ka tinapay as kapamahemahes na do Dios as kapayatay da sia do tori saw a maydisna do kadibobotan. Akma sia o pinarin na pa do dadwaw a ka among. As sira o tawotawo ori am komnan sa manda do kabsoy da. ¹² Tayoka sa koman am vatahen ni Jesus dira do disipolos na saw, “Akpehen nio o panda, ta mangbayo.”

---

* **6:10** 6:10 Mian pa sa o mavavakes kano kametdehan a dia nachividang.

¹³ Nakpeh da o panda dawri am napno pa o dose so ka alat no tinapay. ¹⁴ Do nakavoya da sia no tawotawo aya o makakniknin aya a pinarin na am vinata da, “Oyod sawen o kaniaya no nanayahen taya a yapo do Dios a mangay do mondo aya.”

¹⁵ Do kavoya sia ni Jesus o kakey da no tawo saya a omahap sia a posposan a patol da am komnaro daw as kangay na a maychatani do katokotokonan.

*No nakayam ni Jesus do abkas
(Mateo 14:22-27; Marcos 6:45-52)*

¹⁶ Mahep dana am minosok sa o disipolos na sawri as kangay da do kanayan. ¹⁷ Somnakay sa do falowa as kapangwan da do Capernaum a sirasira takwan abo pa si Jesus. ¹⁸ Kwanasaw am naysasalawsaw as kapaybebkas na. ¹⁹ Do kaanem dana a ka kilometro no ipachivawa da do kanayan ori am navoya da si Jesus a tayto omayam do hapot no abkas aya a mangwan dira as oyod sa namo. ²⁰ Amna vinata dira ni Jesus, “Mamo kamoava ta yaken ya.” ²¹ Oyod sa masoyot as pinasakay da sia do falowa aya as kasakay ni Jesus am nyeng sa makarapit do angayan daw.

No minadpon sa a minchita si Jesus

²² Do omonot danawri a araw am mian pa sa o tawotawo do kanayan ori a chinaroan da dira no disipolos sawri a nakafalowa. As napanmo da no tawotawo saya o kadi na nachisakayan dira ni Jesus as kano kabo no kadwan a kasakayan na. ²³ Mian pa sa do logar awri a chinanan da

so tinapay do katayoka no kapamahemahes ni Jesus. As kwanasaw do kayan da no nawara a kadwan a falowa a yapo do Tiberias, ²⁴ am nasigoro da o kabu narana daw ni Jesus kanira no disipolos na saw as somnakay sa do falowa saya a mangwan do Capernaum a komita si Jesus.

No tinapay a tomoroh so somnivog a viay

²⁵ Mavoya da si Jesus do viit no taaw aya am vinata da sia, "Maistro, kango pa o nakangay mo dia." ²⁶ Amna no tinbay ni Jesus dira am, "Vatahen ko dinio ta ara nioava yaken a chitahen a makayamot do makakniknin sawri a pinarin ko asna makayamot do nakakan nio so tinapay as nakabsoy nio. ²⁷ Nawri ava o ipaylilijat nio o kanen nio a mararayaw asna nawri o chitachitahen nio o somnivog aya kanen a dia rarayaw a tomoroh dinio so viay a abo so pandan a nia so itoroh dinio no Naytawo aya, ta iya o tinovoy no Dios a yanan no ipakapamarin na." ²⁸ Ahsan da sia di Jesus, "Ango o pariparinyen namen a ipakamia namen so Dios." ²⁹ No tinbay sira ni Jesus am, "No parinyen nio a ipakamia no Dios am no kapanganohed nio do tinovoy naya." ³⁰ Vatan da sia dia, "Ango makakniknin a parinyen mo a ipavoya mo diamen tapian manganoched kami dimo. Ango mapaparin mo. ³¹ Pinakan sa ni Moises kaychowa o apoapo namen sa so yapo do hanyit a tawagan so manna do kayan da pa do desierto, ta no vatahen no nakatolas am, 'Tinorohan na sa so tinapay a yapo do hanyit a kanen da.' " ³² Vatan sia ni Jesus dira,

"Vatahen ko dinio so kakawayoran ta si Moises ava o tomnoroh so tinapay ori a yapo do hanyit, ta no Ama ko as iya pa o tomoroh so somnivog a kanen a yapo do hanyit. ³³ Ta no itoroh aya no Dios a yapo do hanyit am tomoroh so viay do tawo do mondo aya." ³⁴ Vatan da sia di Jesus, "Apo, itoroh mo diamen a fermi o vata moaya kanen."

³⁵ Vatan sia ni Jesus dira, "Yaken o tinapay aya a tomoroh so viay as an sino o mangay diaken am mapteng pava as an sino manganohed diaken am mirwa pava a mawaw. ³⁶ Amna ara nioava yaken a panganohdan a aran navoya nio o milagro ko sa. ³⁷ Amna no atavo a manganohed diaken am pinasngen sa diaken no Ama ko. As an sino mangay diaken am payvidien koava ta rawaten ko sia. ³⁸ Ta gomintin akoava dia a yapo do hanyit a omparin so tanyan ko a inolay, ta no mian do inolay no Ama ko a tomnovoy diaken. ³⁹ As no inolay naya no Ama ko a tomnovoy diaken am no kavidin ko a omonong dira do pinarawat na saya diaken as kapayvangon ko anti sira do manawdi dana a araw. ⁴⁰ Ta inolay no Ama ko dira do atavo a sominchad as manganohed do Manganak naya o katoroh na dira so viay da a abo so pandan sichangoriaw. As do manawdi anti a araw am payvangonen ko sa."

⁴¹ Do nakavata naya sia ni Jesus o kaiya no tinapay aya a tomoroh so viay a yapo do hanyit am naychaliliak sa o Judeo saya, ⁴² a makavata sia, "Ta si Jesus paroava ya a anak ni Jose? As masinchad ta o ama kano ina na nia asna

ango vatan na sia o kayapo na do hanyit.”
 43 Amna vinata ni Jesus dira, “Ango ichaaro aya no chirichirin nio. 44 Oyod o kabo no mangay diaken an di sia pasngenen no Ama koaya a tomnovoy diaken. As an sino o manganohed diaken am payvangonen ko sia do manawdi anti araw. 45 No pinatolas da no profeta sa am, ‘Nanawhen sa anti no Dios o atavo.’ As an sino o manganohed do Dios Ama am omonot diaken. 46 Amna kapanmohen nio ta ara koava vatahen o kayan dana no nakavoya so Dios Ama, ta voyvoh o tinovoy naya o nakavoya dana sia. 47 Vatahen ko dinio so kakawyoran ta an sino o manganohed diaken am mian o viay na a abo so pandan. 48 Ta yaken o tinapay aya a tomoroh so viay. 49 Kominan sa o apoapo nio sawri so manna kaychowa do desierto ori amna nadiman pa sa. 50 Pero yaken o somnivog a tinapay a tomoroh so viay as an sino manganohed diaken am ara pava o abo so pandan a kadimanan na. 51 Yaken o somnivog a tinapay a yapo do hanyit, as an sino o koman so tinapay aya am mian o viay na abo so pandan. No tinapay aya a itoroh ko am no mismo ko a karakohan a nia so tomoroh so viay no tawo do mondo aya.”

52 As pinaysosobnan da no Judeo saya an ang inmonmoan no vinata aya ni Jesus. Vinata da no kadwan dira, “Maypaypango katoroh na nia diaten no tawo aya o karakohan na a kanen ta.”
 53 Amna vinata ni Jesus dira, “Vatahen ko dinio so kakawyoran ta an di nio a kanen o karakohan no Naytawo aya as kadi nio a inoman so raya na am arava o viay nio. 54 Ta an sino o koman

so karakohan ko kano ominom so raya ko am mian o viay na abo so pandan, as do manawdi anti a araw am payvangonen ko sia. ⁵⁵ Ta no karakohan ko kano raya ko am nia o kakawyoran aya kanen kano inomen a tomoroh so viay a abo so pandan. ⁵⁶ As an sino o koman so karakohan ko as ominom so raya ko am machividang diaken as kavidin ko a machasa sia. ⁵⁷ No Ama koaya a tomnovoy diaken am tomoroh so viay as akma ako pa saw a tomoroh so viay, dawa an sino koman so karakohan ko am mian o viay na, ta torohan ko sia so somnivog a viay. ⁵⁸ Yaken o tinapay aya a vata ko a yapo do hanyit as akmava ya so tinapay awri a chinan kaychowa no apoapo nio, ta nadiman pa sa. As an sino o koman so tinapay aya a vata ko am mian o viay na a abo so pandan.” ⁵⁹ Pinawnonong na ya ni Jesus do sinagoga da no Judeo do kayan na a mananawo do Capernaum.

⁶⁰ Do nakadngey da so vinata saya ni Jesus am aro dira do disipolos na saya o nakavata sia, “Tayto masadit ya panganohdan as ara paro sa anti o manganoched dia?” ⁶¹ Amna do kapanmo sia ni Jesus o tori daw a vatavatahen sia am vinata na dira, “Ichabdibdis paro ya no kawnot nio diaken? ⁶² Anmana alit nio paro ya an mavoya nio o Naytawo aya a tomohos do kapay-vidi na do pinakayapoan na? ⁶³ Kapanmohen nio ta no Espirito no Dios o tomoroh no viay aya, ta arava o maparin no karakohan.[†] No vinata ko saya dinio am komapet ava do karakohan, ta

---

[†] **6:63** 6:63 *Do Griego: flesh.*

komapet sa ya do Espirito aya no Dios kano viay aya a abo so pandan a yapo do Dios. ⁶⁴ Amna mian sa dinio o di manganohed.” Vinata na ya ni Jesus do kapanmo na sia a nakayapo do sitnanan na an sango sa o dia manganohed kano an sino o omtraydor anti sia. ⁶⁵ Vatan na pa sia, “Nia o inmonmoan no kavata koaya sia dinio o kabo no mangay diaken an di sia pinasngen diaken no Dios Ama.”

⁶⁶ Makayamot do akma saya sia a vinata ni Jesus am aro sa do omonot dana sia o nachisiay sia. ⁶⁷ Vatan sia ni Jesus dira do dose saya a disipolos na, “Machitaha kamo paro dira a komaro diaken?” ⁶⁸ Itbay ni Simon Pedro a makavata sia, “Apo, ara pava o kadwan a onotan namen, ta imo o yanan no kakawayoran a tomoroh so viay a abo so pandan. ⁶⁹ Manganohed kami dimo takwan imo o somnivog a tinovoy no Dios.” ⁷⁰ Vatan sia ni Jesus dira, “Yaken o minpidi dinio a dose aya a ka disipolos ko pero vatahen ko ta no asa dinio am pachirawatan ni Satanas.” ⁷¹ No vata naya a asa dira do dose saya am si Judas a anak ni Simon Iscariote a iya so omtraydor anti sia.

7

No nakangay ni Jesus do fiesta kano nakanapanawo na daw

¹ Nakarahan ya am nangay si Jesus do kavahayan sawri do Galilea as kavidin na daw as nakey ava mangay do Judea takwan ichakey da sia a dimanen no Judeo sawri daw. ² As masngen

dana kanaw o fiesta da no Judeo a abnekan so Fiesta no Tabernakolo. ³ Nangay sa di Jesus o kakakteh na sawri as kavata da sia dia, "Komaro ka na dia as kangay mo do Judea tapian mavoya da sa no disipolos mo daw o makakniknnin saya a pariparinyen mo, ⁴ ta arava o tawo a makey a masinchad a maytrabaho do matayo a logar. An oyod o kaparin mo sa so makakniknnin saya a vata da am mayanong o kaparin mo sira ya do kavoyan sia no aro a tawo." ⁵ Vinata da ya dia no kakakteh na saya takwan aran sira am manganoched sava sia. ⁶ Amna no vinata ni Jesus dira am, "Tayto pa dia wara o oras a kapasinchad ko do tawotawo an sino ako, ta akma akoava dinio a makapaynolay do ichakey nio a parinyen. ⁷ Arava o omkontra dinio asna yaken am kontrahen da takwan paytotwawen ko o marahet a pariparinyen da. ⁸ Inio dana o mangay do fiesta aya, ta mangay akoava sichangoriaw, ta tayto pa abo o tiempo a kaparin ko a mapasinchad nia do tawotawo an sino ako." ⁹ As nachivan ava dira si Jesus ta navidin pa do Galilea.

¹⁰ Nakakaro sa o kakakteh na saya am minonot si Jesus do fiesta ori a di da napanmo no tawo. ¹¹ Do fiesta danaya am chinita da sia no adngedngeyen da saya no Judeo. ¹² Rakoh o kapangononong da so komapet sia. No vatahen da no kadwan am, "Mapia ya tawo." Asna sira o kadwan am, "Omiba, ta otapan na sira o tawotawo a pawnoten do marahet." ¹³ Amna sekreto o kapayliliak daya so komapet sia ta ichamo da sa o adngedngeyen da saw a Judeo.

¹⁴ Do panghovokan no fiesta aya am nangay si Jesus do templo daya no Judeo as kapananawo na dawri. ¹⁵ Madngey da sia no adngedngeyen da saya no Judeo am naychaknin sa as kavata da sia, "Dino paro pinakayapoan no kasolivan naya nia. Napanmo ta pava ya a mangay a machinanawo."

¹⁶ Vatan sia ni Jesus dira, "No ipananawo koaya am tanitanyan koava ta yapo do Dios a iya so tomnovoy diaken. ¹⁷ As an sino somnivog a makey a omparin so inolay no Dios am ichapatak na an yapo do Dios o panawanaw koaya anmana pinayapo ko. ¹⁸ No mangononong so yapo do tanitanyan na am chitahen na o kadaay sia no kadwan. Pero an sino o komita so kapamato na so tomnovoy sia am nawri oyod so vatahen a di maydaday. ¹⁹ Mian dinio o pinatolas sawri ni Moises a onotan ta as kapachinanawo nio diaya amna arava o aran asa dinio a omonot dia, ta an onotan nio am ango chitan nio so kadiman nio diaken."

²⁰ Vatan da sia no tawotawo saya a nakadngey sia, "Ara mo mapanmo o vatahen moaya? Sino paro makey aya a omdiman dimo." ²¹ No tinbay ni Jesus am, "Pinakamarahet nio o nakanovatova kori do araw no kapaynaynehah. ²² No mian do onotan ta a komapet do kapatoli a yapo do naypanenma pa sa kani Moises a apoapo nio am parinyen nio ya a aran do araw no kapaynaynehah an nawri o pachinahoan na araw. ²³ Parinyen nio ya a aran do araw no kapaynaynehah tapian di kamo a somada do pinatolas aya ni Moises, as ango solian nio niaken an manovatova ako do araw no kapay-

naynehah. ²⁴ Tod nioava vatahen o karahet no asa ka tawo do tanitanyan nio a kapanmoan sia asna pachinanawan nio so kapiahan o somnivog a kakawayoran.”

²⁵ Vatan da sia no kadwan a tawo do Jerusalem, “Niaya paroava o chitahen daya dimanen no adngedngeyen ta saya? ²⁶ As tiya mayliliak do salapan no kaaroan no tawo am arava o vata da sia. Sigoro ahahawen da no adngedngeyen ta saya o kaoyod no kaiya no Mesias ori. ²⁷ Amna mapanmo ta o pinakayapoan na nia tawo pero no mawara a Mesias am arā kono ava o makapanmo so pinakayapoan na.”

²⁸ Vatan sia ni Jesus so kaliaken do kapan-gononong naya do templo, “Do vata nio as masinchad nio yaken as kapatak nio no pinakayapoan ko pero nawara akoava dia do tanitanyan ko ta mian o tomnovoy diaken. Iya o pakayapoan no kakawayoran amna masinchad nioava sia. ²⁹ Masinchad ko sia so hosto takwan yapo ako sia as iya o tomnovoy diaken.”

³⁰ Do nakavata na sia ya ni Jesus am chinakey da a arrestohen no adngedngeyen da saya no Judeo, amna arava o nakanit dia takwan ari pa abo oras a tinodin no Dios a kahap sia. ³¹ Asna aro o nanganohed sia as kavata da sia, “Sino pa o nanayahen ta. Ara pava o tovoyen no Dios diaten a rakorakoh pa so makakniknin a ipakapamarin.”

No nakavahey na nia ni Jesus o kaito na a komaro

³² Kadngey da sia no Fariseo saya o kafermi da mangononong dia no tawotawo sawri o komapet di Jesus am nanovoy sa kanira no maato a papali so kadwan dira do gwardia sa no templo a omaresto si Jesus. ³³ Vatan sia ni Jesus dira, "Mavidividin ako pa a machasa dinio so dekey dana as kakaro ko na anti a mayvidi do tomnovoy aya diaken. ³⁴ Chitachitahen nio anti yaken amna mavoya nioava yaken as makangay kamoava do yanan ko." ³⁵ Amna vinata da no adngedngeyen saya no Judeo do kadwan dira, "Ta dino paro ichakey na angayan no tawo aya a di ta na makavoyan sia. Mangay paro dira do Griego a omnawanwo sira do mavavawa sa kawahayan a inangayan da a maychawpit no kaydian ta sa Judeo? ³⁶ As ango paro o ichakey na vatahen no vata naya a, 'Chitachitahen nio anti yaken amna mavoya nioava yaken,' as kano kavata naya so, 'Do angayan ko am makangay kamoava.'"

No danom a tomoroh so viay

³⁷ Do manawdi danawri araw no fiesta daya a niaya so máto do araw saya no fiesta aya am minirwa a mangononong si Jesus. Tominek as kapayliliak na a makavata sia, "An sino o mawaw am mangay diaken ta paynomen ko. ³⁸ As an sino o mangay diaken am maparin sia o akma so vatahen no nakatolas a, 'An sino o manganhed diaken am mian anti o yapo do viay na a akmay asa ka atboran a nia so tomoroh dia so viay as kawyog na pa do kadwan.' ³⁹ No pangononongan naya dia am komapet

do Espirito aya no Dios a marawat da anti no manganohed sia asna abo pa dira kanaw takwan di pa tomnophos do hanyit si Jesus.

⁴⁰ Madngey da ya no tawotawo sawri am vinata da no kadwan dira, "Oyod o kaniaya no yapo aya do Dios a nanayahen ta." ⁴¹ Kon da no kadwan am, "Niaya o Cristo aya a tinovoy no Dios." Amna no vatahen da no kadwan am, "Do Galilea paro o pakayapoan no nanayahen taya a tovoyen diaten no Dios? ⁴² No vatahen no nakatolas a Chirin no Dios am no Cristo aya am tayabo no patol a si David as kayapo na do Bethlehem a kavahayan ni David." ⁴³ Dawa matatarek o mian do aktokto da no tawotawo sawri. ⁴⁴ Sira o kadwan am ichakey da sia arrestohen pero arava o nakanit dia.

No mahara a kakontra da si Jesus

⁴⁵ Mayvidi dana sa o gwardia sawri no templo a tinovoy no Fariseo as kano maato sa a papali a omaresto si Jesus am vinata da no tomnovoy aya sira, "Ango di nio a minahapan sia." ⁴⁶ Amna no tinbay da am, "Inaresto namen ava takwan tayto pa abo o tawo a nadngey namen a mian so kasolivan a akma so tawo aya." ⁴⁷ Vatan da sia no Fariseo saya, "Aran inio am maparin naynio a paychawawen? ⁴⁸ Ara dana paro o navoya nio dira do adngedngeyen saya anmana dira diamen a Fariseo a manganohed sia? ⁴⁹ Arava, ta no voyvoh sa a manganohed sia am sira o tawotawo a mangay do infierno a di makapanmo so onotan ta a pinatolas ni Moises." ⁵⁰ Amna payliliak ni Nicodemo a asa dira do Fariseo saya a nangay

dana di Jesus a makavata sia dira, ⁵¹ “Ara paro do panyokoyokoran ta o kapanhosga ta so asa ka tawo manam kano kadngey sia as kano kapanmo sia so hosto o somnivog a kakawyoran?” ⁵² Vatan da sia no rarayay na saya di Nicodemo, “Asa ka pa dira do iGalilea saya? Pachinanawan mo so kapiahen tapian mapanmo mo o kabu no tovoyen diaten no Dios a yapo do Galilea.”

[⁵³ Nakarahan ya am naychasavasavat dana sa atavo.

8

No mangadwan a pinakaboan ni Jesus

¹ Maychasavasavat dana sa atavo am nangay si Jesus do tokon a tawagan da so Olivo. ² As do omonot danawri araw am minhep a mayvidi do templo ori as naytavo sa o tawo a mangay a domngey sia a manananawo a tori maydisna do templo ori. ³ As do kapanananawo naya am nawara sa o eskriba kanira no Fariseo a manangay dia so asa ka mavakes a naholi a mangadwan. Pinangay da o mavakes aya do panghovokan daya, ⁴ as kavata da sia di Jesus, “Maistro, no mavakes aya am naholi a mangadwan. ⁵ Do onotan ta a pinatolas ni Moises am logar a batoan o mavakes aya a manda do kadiman na. Ivahey mo pa diamen an ango mayanong a parinyen sia.” ⁶ Vinata da ya do kakey da omproyba di Jesus tapian mian o maparin da a vatahen a gatos na. Tominbay ava si Jesus as no nakakheb na a maytotolas do tana awri no kakamay na. ⁷ Do kadi dawri omhesan a omaheahes si Jesus am naytetnek sia as kavata

na sia dira, “An sino o abo so gatos dinio am iya o manoma a gomchid sia.” ⁸ Tayoka na a vatahen am minirwa sia komheb a maytotolas do tana awri. ⁹ Madngey da ya no nanangay aya no mavakes aya am tomnayitayisa sa a komaro a makayapo do matoneng dira a manda do ka si Jesus narana no navidin kano mavakes aya tori pa tomnek do salapan nawri. ¹⁰ Kwanasaw am tomangay si Jesus as kavata na sia dia, “Ara sa dino o omakosa aya dimo. Ara o minbato dimo?” ¹¹ “Arava mo Apo,” kwana. Vatan sia ni Jesus, “Aran yaken am kastigoan koavaymo. Mangay ka na as kabhes mo na mamarin so marahet.”]

Si Jesus a sehdang no mondo aya

¹² As minirwa a mangononong si Jesus dira do tawotawo saw a makavata sia, “Yaken o sehdang no mundo aya. An sino o omonot diaken am makarawat so sehdang do viay na as kadi narana akma so tawo a mayam do kasarisarian.” ¹³ Vatan da sia no Fariseo saya di Jesus, “Oyod ava o vatahen mo saya a komapet dimo ta imo o minpayapo sira ya.” ¹⁴ Amna vinata ni Jesus dira, “Aran yaken o mapawnnonong so komapet diaken am oyod ya ta ichapatak ko an dino o pinakayapoan ko kano pangwanan ko anti asna inio am ichapatak nioava o pinakayapoan ko anmana dino o paypakwanan ko. ¹⁵ Manhosga kamo so kadwan do tanitanyan nio pero ara koava manhosga so aran sino. ¹⁶ As an mian o vatahen ko a komapet do asa ka tawo am oyod ya, ta yaken ava o makavata sia ta no tomnovoy paya diaken. ¹⁷ No mian do onotan

nio am kaproyban a oyod o vatahen no dadwa a ka tawo. ¹⁸ Akma pa saw diaken ta dadwa kami a maytestigo, yaken as kano Ama ko a tomnovoy diaken.” ¹⁹ Ahsan da si Jesus, “Ara dino o Ama moaya.” No tinbay ni Jesus am, “Masinchad nioava yaken kano Ama koaya, ta an masinchad nio yaken am masinchad nio pa o Ama koaya.” ²⁰ Vinata sa ya ni Jesus do kapananawo na do templo do masngen do pangayan ori so kartos no templo. Amna arava o minaresto sia takwan ari pa abo oras a tinodin no Dios a kahap sia.

²¹ Pinirwa na vatahen ni Jesus dira, “Komaro ako as an abo ako na anti am chitahen nio yaken. Madiman kamo anti a di pa pinakabooan no Dios. As makangay kamoava do angayan koaya.” ²² Vatan da sia no Judeo saya, “Maypadiman paro sia, anmana ango paro vatan naya sia o kadi ta makangayan do angayan na.”

²³ Vatan sia ni Jesus dira, “Inio am yapo kamo do tana aya asna yaken am yapo ako do hanyit, dawa machitarek o aktoktohen ko do aktoktohen nio. ²⁴ Vinata ko dinio o kadiman nio a dia chinapakabooan so gatos an di nio panganohdan o vatahen ko saya a komapet diaken.”* ²⁵ Ahsan da sia dia, “Sino ka.” Vatan sia ni Jesus dira, “No vinata ko dinio a komapet diaken a nakayapo do sitnanan na am nawri o kakawayoran. ²⁶ Aro o maparin ko a vatahen a komapet do marahet a kaparin nio amna no pawnonongen ko do mondo aya am no vinata na diaken no Ama ko. Iya o tomnovoy aya diaken as oyod o vatahen

---

* **8:24** 8:24 Maparin a mian o relation na nia do ngaran no Dios do Exodo 3:14.

na.” ²⁷ Amna naintindi dava o ka no Dios Ama na no vata naya a tomnovoy sia. ²⁸ Dawa vinata ni Jesus dira, “Anti no pinapasek nio na yaken a Naytawo do kros am nawri o kapatak nio na nia o kaoyod no vatahen ko saya a komapet diaken.[†] Mapanmo nio anti o kabu no parinyen ko a yapo do tanitanyan ko, ta no pavatahen sa diaken no Ama ko o vatahen ko dinio. ²⁹ Fermi na yaken a pachirayayan no tomnovoy aya diaken as karoan nava yaken, ta mayfermi ko a parinyen o inolay na.” ³⁰ Aro sa o nanganohed di Jesus do nakadngey da sia ya.

Sira o somnivog a kamanganakan no Dios

³¹ As vinata ni Jesus dira do Judeo sawri a nanganohed dana sia, “An mavidin kamo a omonot do vatahen ko saya am oyod o kapay-disipolos ko dinio. ³² As mapanmo nio anti o kakawayoran as no kakawayoran aya anti o om-libri dinio.” ³³ Vatan da sia di Jesus, “Tayatayabo kami ni Abraham as tayto pa abo o napakovot diamen asna ango vatan mo so kayan no omllibri diamen.”

³⁴ Vatan sia ni Jesus dira, “Vatahen ko dinio so kakawayoran ta an sino o makagatogatos am pakovoten sia no gatos, ta no pakagatosan o onotan na. ³⁵ No asa ka pakovoten a pachirawatan am maparin a pakarohen do aran ang a oras asna no membro no asa ka familia am maparin ava a pakarohen. ³⁶ Dawa an librien kamo no Manganak aya no Dios am oyod o nakalibri nio

---

[†] **8:28** 8:28 Maparin a mian o relasion na nia do ngaran no Dios do Exodo 3:14.

do adan a mapakovot dinio. ³⁷ Ichapatak ko o kapaytayatayabo dinio ni Abraham. Amna tayo nio chitahen o kadiman nio diaken takwan anohdan nioava o vatahen ko saya dinio. ³⁸ Pavatahen ko sa dinio o pinavoya na diaken no Ama ko a inolay na as tayo nio a parinyen o vatahen dinio no ama nio."

³⁹ Vatan da sia dia, "Si Abraham o ama namen." Amna vinata dira ni Jesus, "An kamanganakan kamo ni Abraham am makakma kamo sia a mamarin so mapia. ⁴⁰ Amna parinyen ava ni Abraham o kachita nioaya a omdiman diaken a minvahevahey nia dinio o kakawyoran a nadngey ko do Dios. ⁴¹ Tayto nio a parinyen o pariparinyen no somnivog nio a ama." Amna no tinbay da si Jesus am, "Arava o matarek a ama namen an dia voken a no Dios." ⁴² Vatan sia ni Jesus dira, "An no Dios o ama nio am ichaddaw nio yaken daw, ta tinovoy na yaken a mangay dinio. Nangay akoava dia do tantiyan ko ta tinovoy na yaken. ⁴³ Maypango dinio o kaintindi nio so vatahen koaya dinio an maskeh kamo a manganoched do vatahen ko saya. ⁴⁴ Akma kamo so kaparin no ama nioaya si Satanas, ta no ichakey nio a parinyen am no pawnotan na dinio. Iya am mandindiman a nakayapo do sitnanan no mondo aya as ichakey nava o kakawyoran, ta inana daday o mian sia, takwan niaya o dadakay na a iya pa so ama no kapaydaday. ⁴⁵ Makayamot diaya am entero kamo a di manganoched a aran ivahey ko dinio o kakawyoran. ⁴⁶ Ara paro dinio o makaparin sia vatahen o kayan no gatos ko?

As aran vatahen ko dinio o kakawayoran am manganohed kamoava diaken. ⁴⁷ An sino o manganak no Dios am adngeyen na o vatahen no Dios. No di nioaya adngeyan sia amna takwan kamanganakan navaynio.”

⁴⁸ No tinbay da no Judeo saya di Jesus am, “Oyod kami paroava do kavata namen sia o ka iSamaria mo as kayan no marahet a espirito dimo?” ⁴⁹ No vinata ni Jesus dira am, “Arava o marahet a espirito diaken, ta torohan ko so anib o Dios Ama asna no vatahen nio saya a komapet diaken am marahet. ⁵⁰ Chitahen koava o kapamato diaken no tawotawo, ta no Dios o mapamato diaken takwan iya o mahosto so kapanmoan so komapet diaken. ⁵¹ Vatahen ko dinio so kakawayoran ta an sino o manganohed do vatahen ko am mian dana o viay na a abo so pandan.”

⁵² Vatan da sia no Judeo aya, “Sichangoriaw o kapanmo namen dana sia o kasivog na mian no marahet a espirito dimo. Ta si Abraham am nadiman as kanira no profeta sawri kaychowa as no vatahen moaya am, ‘An sino o mavidin a manganohed do vatahen ko am madiman pava.’ ⁵³ Matoato ka paro pa kano ama namen awri a si Abraham? Nadiman sia as nadiman pa sa o profeta sawri kaychowa asna sino ka do vata mo.” ⁵⁴ Amna vinata ni Jesus, “An anianitan ko a pamatohen o karakohan ko am arava o sinmo na. Amna no mapamato aya diaken am no Ama ko a iya so vata nio a Dios nio. ⁵⁵ Amna nasinchad nio pava sia. Mapia o kasinchad ko sia asna an

vatahen ko o kadi ko pa makasincharan sia am maydaday ako daw a akma dinio. Dawa maparin koavawri a vatahen, ta oyod o kasinchad ko sia as onotan ko o vatahen na.⁵⁶ No ama niori a si Abraham am oyod a nasoyot do nakapanmo na kano nakapanaya na so kawara ko do tana aya.”⁵⁷ Vatan da sia dia no Judeo saya, “Tayto pa abo singkwenta anyos mo asna vatahen mo na o nakavoya mo na si Abraham?”⁵⁸ Vatan sia ni Jesus dira, “Vatahen ko dinio so kakawyoran ta di pa wara si Abraham a tawo am mian ako na.”⁵⁹ Makayamot dia am nanghap sa so bato a igchid da sia do vata da amna tomnayo si Jesus as kakaro na do templo ori.

9

No nakatovatova sia ni Jesus o tawo a mavota a nakayapo do nakawara na

¹ Do kaari na mayam ni Jesus am nakavoya so asa ka mavota. No tawo aya am mavota a nakayapo do nakawara na.² Ahsan da nia no disipolos na saya, “Maistro, sino o taygatos so nakawara naya a mavota, no tawo aya anmana no inyapoan na sa.”³ No tinbay ni Jesus dira am, “No nakapakagatos ava no tawo aya anmana sira o inyapoan na o pakayapoan no ichavota naya asna naparin ya tapian maserbi no Dios o tawo aya a pavoyan na no makakniknin a ipakapamarin na.”⁴ As do kaviay ta pa am parinyen ta o vatahen no tomnovoy aya diaken, ta an kadiman ta na am ara pava o mapaparin

ta. ⁵ Mintras mian ako pa do tana aya am yaken o tomoroh so sehdang do tawotawo.”

⁶ Tayoka na ya vatahen am nanghap so tana as kapayhota na sia no tipa na as kapaphot na sia do mata no mavota aya, ⁷ as kavata na sia dia, “Mangay ka mayramon do danom no Siloam.” (No Siloam am mayinmonmoan so Tinovoy.) Nangay o mavota aya as tayoka mayramon am makavoya dana sia as kasavat narana.

⁸ Mavoya da no katokatohong na saw as kanira no kadwan a nakavoya dana sia a mavota am vinata da, “Niaya paroava o mavovoya tawri a maydisna a machilimos?” ⁹ No vinata da no kadwan am, “Iya,” asna kon da no kadwan am, “Iya ava asna mararani sia.” Vatan sia no tawo aya, “Yaken o mavota ori a machilimos.” ¹⁰ Vatan da sia dia, “An ara sivog a imo am ango ipakavoya mo naya.” ¹¹ No vinata na am, “No tawo ori a vata da si Jesus am namasa so tana as kapaphot na sia do mata ko as kavata na sia diaken, ‘Mangay ka do Siloam a mayramon,’ as kangay ko a mayramon am nyeng ako na a makavoya.” ¹² Ahsan da sia dia an ara dino si Jesus am vinata na o kadi na makapatakan nia.

¹³ Inangay da o mavota aya a natova dira do Fariseo, ¹⁴ ta araw no kapaynaynehah o naka-pamasa aya ni Jesus so tana a itovatova na so mavota aya. ¹⁵ Ahsan da sia dia no Fariseo saya an naypaypango o nakapakavoya narana. “Napangay so mavasa tana do mata ko as kapayramon ko am makavoya ako,” kwana. ¹⁶ No vinata da no kadwan aya dira do Fariseo am, “No tawo

aya a mintovatova sia am tinovoy ava no Dios, ta maytrabaho aya do araw no kapaynaynehah." Amna no vinata da no kadwan am, "Maypay-pango o kapamarin na so makakniknin no asa ka tawo a makagatogatosen." As naychadadwa o vatahen da no Fariseo saya. ¹⁷ Pirwan da omahes so vayo aya a makavoya a makavata sia, "Ango mapavata mo a komapet do tawo ori a nakatova dimo." No tinbay no tawo aya am, "Yapo sia do Dios."

¹⁸ Nanganohed sava o adngedngeyen da saya no Judeo do kaoyod no nakavota no tawo aya as kapakavoya narana as pinatawag da sa o inyapoan no tawo aya, ¹⁹ as kahes da sira an oyod o kapaymanganak da so tawo aya a mavota a nakayapo do nakawara na a tawo. As inahes da pa sira an naypaypango o kapakavoya naranawri. ²⁰ No tinbay da no inyapoan na saya am, "Oyod o kapaymanganak namen sia as ichapatak namen o nakawara na a mavota. ²¹ Asna an naypaypango o kapakavoya naranaya am ichapatak namen ava as kano ichapatak namen ava an sino o tomnovatova aya sia. Iyahes nio sia ta tayto dana matoneng as maparin narana itbay o karakohan na." ²² Vinata da ya no inyapoan no tawo aya do kamo da nia no adngedngeyen da saya no Judeo, ta no vinata da am an sino o makavata sia o ka si Jesus no Cristo am pakarohen do kakpekpehan da a sinagoga. ²³ Dawa nawri dana o vinata da o, "Iyahes nio sia, ta tayto dana matoneng."

²⁴ Pinirwa da pa tawagan o tawo aya a natova as kavata da sia dia, "Do salapan no Dios

am ivahay mo na o kakawayoran, ta ichapatak namen o kaasa na a makagatogatosen no vata moaya a tomnovatova dimo.” ²⁵ Amna no vinata no tawo aya am, “Ichapatak koava an asa ka makagatogatosen o tawo awri asna no ichapatak ko am adan ako a mavota asna sichangoriaw am makavoya ako na.” ²⁶ Vatan da sia, “Ango pinarin na dimo. Naypaypango naymo a tovativahan.” ²⁷ No tinbay na am, “Vinahey ko na dinio am manganoched kamoava. As ango pa o kakeyan nio a mirwa a domngey sia. Makey kamo sigoro a disipolos na.” ²⁸ Asnesnekan da sia do kavata da sia, “Imo dana o disipolo na ta yamen am disipolos kami ni Moises. ²⁹ Si Moises am ichapatak namen o kasisirin sia no Dios, asna no tawo aya a tawagan da so Jesus am aran no pinakayapoan na am ichapatak namen ava.”

³⁰ Vatan sia no natova ori, “Tayto makakniknin o kadi nioaya makapatakan nia o pinakayapoan na as katayto na makaparin diaken a tovatovahen. ³¹ Ichapatak ta o kadi na adngeyan sira no Dios o makagatogatosen, ta sira o somnivog a omsinchad do Dios as omparin so inolay na o adngeyen na. ³² As tayto pa abo a nakayapo do sitnanan no mondo aya o nadngedngey a manovatova so asa ka tawo a nawara a mavota. ³³ As an dia tinovoy no Dios o tawo aya am arava o mapaparin na naw.”

³⁴ Vatan da sia no Fariseo saya, “Nawara ka as kapayrakorakoh mo a makagatogatosen as maparin mo yamen do vata mo a nanawhen?” Tayoka da ya vatahen am pinakaro da do kakpekpehan da.

³⁵ Madngey ni Jesus o nakapakaro da so tawo aya do kakpekpehan dawri am chinita na as do nakavoya na sia am vinata na dia, “Panganohdan mo o Dios a Naytawo aya?” ³⁶ No tinbay no tawo aya am, “Sino sia tapian manganoched ako sia.” ³⁷ Vatan sia ni Jesus, “Navoya mo na sia as iya o tayto aya a somisirin dimo.” ³⁸ Vatan sia no tawo aya, “Apo, manganoched ako dimo,” as nidaday no tawo aya si Jesus. ³⁹ Vatan sia ni Jesus, “Do nakangay ko do mondo aya am mapaybinbin o tawotawo. Sira o di omsinchad do kavota da am mavidin sa mavota as sira o omsinchad dia o kavota da am parinyen sa a makavoya.” ⁴⁰ Mian sa o Fariseo do masngen daw a nakadngey so vinata naya ni Jesus as vatan da sia dia, “Yamen o abnekan moaya so mavota?” ⁴¹ No vinata ni Jesus dira am, “An oyod o kavota nio am ichakey nio daw o kasinchad nio so Dios asna makayamot ta vatahen nio o kapakavoya nio am tayto kamo a mavidin do pakagatosan nio.

10

No mapia a pastor do karnero

¹ “Vatahen ko dinio so kakawayoran ta an sino o tawo a somdep do kolongan no karnero a di manahan do sivog a asdepan asna manahan do matarek am manakanakaw, ² ta no somnivog a pastor no karnero am manahan do sivog a asdepan. ³ As an somdep o pastor aya no karnero am ipanyiwang sia no gwardia do ayeran. An tawagan na sa o karnero na saya no maychakaponged a ingaran na dira am masinchad

da o liak na. Pawnoten na saya mehbet,⁴ as kapanma na kanira no karnero as makayamot ta masinchad da sia am onotan da.⁵ Onotan dava o matarek a tawo as no kapayayo da takwan masinchad dava o liak na.”

⁶ Tinoroh ya ni Jesus a parabola dira do Fariseo saya am naintindi dava an ango ichakey naw a vatahen.⁷ Dawa minirwa a mangononong si Jesus dira a makavata sia, “Vatahen ko dinio so kakawayoran ta yaken o akmay pantaw a panahanan no karnero.⁸ As sira o nanma ori kaniaken a matarek so ipananawo am akma sawri mandindiam kano manakanakaw amna inonotan da sava ya no karnero saya.⁹ Yaken o pantaw as an sino o manahan diaken am mian o viay na abo so pandan as pachonongan ko sia a akmay asa ka karnero do kahbet kano kasdep na a manta so kanen na.

¹⁰ “No mandindiam am no kangay na a manakaw kano mandiman as kano manrarayaw pero nawara ako a tomoroh so viay as kasomnivog da anti a masoyot as kano maydamnay no akmaya sia a viay.¹¹ Asa ako a ka akmay mapia a pastor no karnero. No mapia a pastor do karnero am itoroh na o viay na tapian maviay sa o karnero na.¹² No dia sivog a taydira sira so karnero a tod a katangdanan a machonong dira am an kapakavoya na so volaw a chito am payayoan na sa o karnero a rarayawen kano psychawpit no chito aya.¹³ Karoan na sa ya takwan baloran na sava ya ta tod sia katangdanan a tomidib do karnero saya.¹⁴ Yaken o akma so mapia a pastor do karnero. Masinchad ko sa o tawotawo

ko as masinchad da yaken. ¹⁵ Akma sia o kaparin no kapaysinchad namen kano Ama ko do hanyit. Itoroh ko o viay ko a makayamot dira do tawotawo ko. ¹⁶ Tayto pa sa o tawotawo ko a akmay karnero a abo pa do kolongan koaya. Dawa iyangay ko saya tawagan tapian somdep pa sa an madngey da o liak ko. Makpeh sa anti ya a asa dana as kaasa dana no pastor da. ¹⁷ Ichaddaw na yaken no Ama, ta onotan ko o mian do inolay na do katoroh ko nia o viay ko a makayamot dira. Amna mirwa ako anti a maviay. ¹⁸ Arava o makaparin diaken a dimanen, ta yaken o tomoroh niaya so sivog diaken. Mian o ipakapamarin ko a tomoroh no viay ko as mian o ipakapamarin ko a mirwa a maviay. Niaya o ichakey no Ama ko a parinyen ko.”

¹⁹ Makayamot do vinata saya ni Jesus am minirwa sa a maysosobna o Judeo saya. ²⁰ Aro dira o makavata sia, “Ango adngeyan ta paya sia. Arava machipasonong o katawo na nia ta mian o marahet a espirito sia.” ²¹ Sira o kadwan am vatahen da, “Niaya sava o vatan so yanan no marahet a espirito, ta maparin paro no marahet a espirito a tovahen o mavota?”

No soli da no Judeo ni Jesus

²² Tiempo dana no fiesta a inakenakem da so kaselebra so nakapirwa da mapatnek so templo no Judeo. ²³ Amian dana kanaw as mayam si Jesus do katangked no templo aya a tawagan da so Portico ni Solomon. ²⁴ As nangay sa o Judeo sawri a makpeh do yanan ori ni Jesus as kavata

da sia, "Manngo pa so kayeyendes o kadi mo vahyan nia diamen an oyod o kaimo no Cristo. An ara oyod o kaimo no Cristo aya am ivahey mo diamen so katalamaren." ²⁵ Vinata dira ni Jesus, "Vinahey ko na dinio am manganohed kamoava. No parinyen ko saya a vinata no Ama ko o mapapanmo nia dinio an sino ako. ²⁶ Amna manganohed kamoava takwan karnero koavaynio. ²⁷ Ta sira o tawotawo ko am akma say karnero a makasinched sia o liak ko as masinchad ko saya as onotan da yaken. ²⁸ Torohan ko sira so viay a abo so pandan, dawa ara pava o abo so pandan a kadimanan da anmana arava o makaparin sira a pakarohen do tanoro ko. ²⁹ No Ama ko a iya so naparawat sira ya diaken o rákoh dana so ipakapamarin, dawa arava o makaparin sira a pakarohen do tanoro na. ³⁰ Ta yaken kano Dios Ama am asaa."

³¹ Nakavata na sia ya ni Jesus am nanghap sa mirwa o Judeo saya so bato a igchid da sia do vata da. ³² Vatan sia ni Jesus, "Aro dana o mapia a pinarin ko dinio a pinaparin diaken no Ama ko. No siyo dia o pakayapoan no igchid nio diaken." ³³ No vinata da no Judeo saya am, "Agchiden namen avaymo a makayamot do mapia sa a pinarin mo as makayamot do kapakahbo moaya so Dios. Asa ka a ka tawo as katayto mo a mapalit so karakohan mo do Dios." ³⁴ No vinata dira ni Jesus am, "Mian o nakatolas do libro ta kaychowa a komapet dira do apopohen da do kakma day dios. ³⁵ Vinata no Dios kaychowa o kakma day dios no manyokoyokod da sawri a minrawat so Chirin na, as nia a Chirin na

am maparin tava abdibdisen, ³⁶ dawa maparin nioava vatahen diaken o kapamahbo ko so Dios do kavata ko so kapaykamanganakan na diaken. ³⁷ An no parinyen ko saya as di sa yapo do Ama ko am maparin o kadi nio a manganohdan diaken. ³⁸ Amna makayamot do kawnot ko do vatahen na a parinyen ko am panganohdan nio sa o ipaparin na saya diaken a aran di nio na yaken a panganohdan. Ta an panganohdan nio sa o ipaparin na saya diaken am maintindi nio o kayan na diaken no Ama as kano kaasa namen.” ³⁹ Do nakavata naya sia ni Jesus am pinirwa da ichakey a arrestohen am chinaroan na sa.

⁴⁰ Minirwa a mayatovang si Jesus do Rio Jordan as kangay na do logar ori a nanoma na a panbawtismoan ni Juan Bawtista as kavidividin na pa daw. ⁴¹ As aro sa o nangay di Jesus daw ta no vinata da am, “Arava o pinarin ni Juan a makakniknn pero tayto sa oyod a atavo o vinata na a komapet do tawo aya.” ⁴² As aro sa daw o nanganohed di Jesus.

11

No nakadiman ni Lazaro

¹ Mian o maganit do Betania a mayngaran so Lazaro. Diaya o kawahayan da no maychakteh ori a sa Maria kani Marta. ² Si Maria aya o minaphot aw di Jesus no pabango as kanyisnyis na do kokod ni Jesus no book na. As no maganit aya a si Lazaro am kakteh da Maria. ³ Pinanoyotoyon da no maychakteh aya a mavakes si Jesus do katori na maganit no ichaddaw ori ni Jesus a

kakteh da. ⁴ Do nakadngey sia ya ni Jesus am vinata na, “Ichadiman nava o ganit naya asna naparin ya tapian mavoya o ipakapamarin no Dios as kapamato sia o Manganak aya no Dios.”

⁵ Oyod na sa ichaddaw ni Jesus o makakakteh aya a sa Marta, Maria kani Lazaro. ⁶ Pinarahan na pa ni Jesus o dadwa a karaw a nakarahan no nakadngey na so kaganit aya ni Lazaro, ⁷ as kavata narana sia dira do disipolos na saya, “Mirwa ta mangay do Judea.” ⁸ Vatan da sia no disipolos na saya, “Maistro, chitahen da no Judeo sawri daw o kagchid da dimo as mirwa ka pa mangay daw?”

⁹ Amna vinata ni Jesus, “Dose a kawras o araw a kayan no sehdang as an sino o mayam an maraw pa am madodog ava takwan makavoya a makayamot do kayan pa no sehdang. ¹⁰ Asna an sino mayam an mahep am madodog takwan masari.”*

¹¹ Tayoka ya am vatahen na dira do disipolos na saya, “No kayvan tawri a si Lazaro am nakaycheh as mangay ako a omyokay sia.”

¹² Vatan da sia dia no disipolos na saya, “Apo, an ara nakapakaycheh am mapia dana anti ori.”

¹³ Vinata da ya do nakadi da makaintindian sia o vinata awri ni Jesus. Amna no vata nawri ni Jesus a kapakaycheh ni Lazaro amna no nakadiman narana. ¹⁴ Vatan narana sia ni Jesus dira, “Nadiman dana si Lazaro. ¹⁵ Mapia o kabokori daw manam kano nakadiman na tapian

* **11:10** 11:10 Vinata ya ni Jesus takwan mapanmo na o kabokori daw manam kano nakadiman na tapian.

maypangay pa o kapanganohed nio diaken an mavoya nio anti o parinyen ko. As mangay ta na sia.” ¹⁶ Si Tomas a tawagan daw an kadwan so Panga am vinata na dira do rarayay na saya a disipolos, “Mangay ta, ta aran machisa ta sia a dimanen da.”

No ipakapamarin ni Jesus a tomoroh so viay kano mapayvangon so nadiman

¹⁷ Mawara si Jesus do Betania am apat dana a karaw do vovon si Lazaro. ¹⁸ Masngen o Betania aya do Jerusalem, ta tatdo ka kilometro o pachivawa na, ¹⁹ as aro sa o Judeo a yapo do Jerusalem a nangay do panahmetan di Lazaro a mapayayak sa Marta kani Maria. ²⁰ Do nakadngey sia ni Marta o kanam ni Jesus am inangay na vayaten as si Maria am navidin do vahay daw. ²¹ Do nakavayat sia ni Marta si Jesus am vinata na, “Apo, an minyan ka daw am nadiman ava daw si Lazaro. ²² Amna aran nadiman dana am mian pa o maparin mo, ta aran ango iyahes mo do Dios am ichapatak ko o katoroh na nia dimo.” ²³ No vinata ni Jesus sia am, “Mirwa anti maviay o kakteh moaya.” ²⁴ Vatan sia ni Marta, “Oon, ichapatak ko o kapirwa na maviay anti an mirwa dana sa maviay o nadiman do manawdi dana araw.” ²⁵ Amna vinata sia ni Jesus, “Yaken o mirwa a omviay sira so nadiman kano tomoroh so viay. Dawa an sino manganoched diaken am aran madiman am mirwa pa anti a maviay. ²⁶ As an sino o manganoched diaken am ara pava o abo so pandan a kadiman na takwan tinorohan ko na sia so viay a abo so pandan! Anohdan

mo ya?” ²⁷ No tinbay ni Marta am, “Oon, mo Apo. Panganohdan ko o kaimo na no Cristo aya a Manganak no Dios a tinovoy na diamen.”

²⁸ Tayoka na ya vatahen ni Marta am inangay na tawagan si Maria. Nakadomi na vatahen di Maria, “Tayto dia si Jesus as tawagan naymo.” ²⁹ Kadngey na sia ya ni Maria am nyeng a mangay. ³⁰ Si Jesus am di pa makarapit do kavahayan aw ta tori pa do chinavayatan ori sia ni Marta. ³¹ As sira o Judeo ori a mian do vahay dawri a nangay a omalogaw nira no maychakteh aya am navoya da o kakaro awri ni Maria as nyeng sa omonot, ta do vata da as mangay do vovon aw ni Lazaro a tomanyis. ³² As si Maria do nakawara na do yanan ori ni Jesus am nanyeng a domogod do salapan na as kavata na sia, “Apo, an minyan ka dia daw am nadiman ava daw si Lazaro.” ³³ Mavoya ni Jesus o katanyis naya as katanyis da no nachivan saya sia a Judeo am oyod na a chinatodo. ³⁴ Ahsan nia ni Jesus, “Dino nivovongan nio nia.” “Iyangay ta tiban mo Apo,” kon da. ³⁵ As tomnanyis si Jesus. ³⁶ Kavoya daya sia ya no Judeo saya am vinata da, “Tiban nio pa kono o kaoyod na maddaw nia!” ³⁷ Amna kon da no kadwan am, “An naparin na a tovahen o mavotaw am naparin na paroava a pavawahen o kadiman no tawo aya?”

³⁸ Mawara dana do vovon aya si Jesus am minirwa a oyod a rakoh o kangsañ na. No vovon aya am akmay achip as maseseng ya no asa ka rakoh a bato. ³⁹ Vatan sia ni Jesus, “Vadedehen nio o seseng naya bato.” Amna vinata ni Marta a

kaktek no nadiman aya, “Apo, apat dana a karaw o nakadiman na as ari dana a mavoyok ori.” ⁴⁰ Vatan sia ni Jesus dia, “Ari ko vinata dimo ta an manganohed ka am mavoya mo o makakniknin a ipakapamarin no Dios.” ⁴¹ Pakaroan darana so bato aya. As tommangay si Jesus a machahoahok a makavata sia, “Mamahemahes ako dimo mo Ama do nakadngey mo diaken. ⁴² Mapanmo ko o kafermi mo a domngey diaken amna vatahen ko ya tapian manganohed sa o aro aya a tawo dia do nakatovoy mo diaken.” ⁴³ Tayoka na ya vatahen am tomnawag so maliak a makavata sia, “Lazaro, mehbet ka.” ⁴⁴ Ihbet no nadiman aya a tawo a ari pa makehkeh so padang kano tanoro kano oho no lamit. Vatan sia ni Jesus dira, “Pakarohen nio o kehkeh naya tapian makayam.”

No nakapaypapanmo da no Judeo a omdiman si Jesus

(Mateo 26:1-5; Marcos 14:1-2; Lucas 22:1-2)

⁴⁵ Nakavoya da sia ya am aro sa do nachivan awri di Maria a Judeo o nanganohed dana di Jesus. ⁴⁶ Amna sira o kadwan dira am inangay da ivahey ya dira do Fariseo o pinarin aya ni Jesus. ⁴⁷ Dawa tinawagan da no maato a papali kanira no Fariseo o adngedngeyen da no Judeo as kapaychakavahey da a makavata sia, “Paypapanmoan ta an ango mayanong ta parinyen, ta tayto aro o pariparinyen no tawo aya a makakniknin. ⁴⁸ An paynolayen ta a omparin so parinyen na saya am arava anti o di manganohed sia as kaparin da sia a patol da. As

tarek sa a mangay dia o iRoma aya a omraráyaw so templo taya kano kavahayan taya.”

⁴⁹ Vatan sia no mato awri dira a pali do awan aw a mayngaran so Caifas, “Masolib kamoava.

⁵⁰ Mapanmo nio paroava o kapipia na an mian o asa ka tawo a madiman tapian di ta a maytavo a Judeo a dimanen?” ⁵¹ Amna yapo ava ya do sivog na a aktokto o vinata naya asna do kaiya no máto danawri dira do papali do awan aw am iya o pinarin no Dios a makavata so kadiman ni Jesus tapian malibri sa o Judeo ori. ⁵² Amna voyvoh sava o Judeo a librien ni Jesus as pachangayan da pa no atavo a kamanganakan no Dios do kadwan pa sa a kavahayan tapian masa dana sa. ⁵³ Dawa nakayapo dana daw am pinaychakavahyan da an maypaypango o kahapan da si Jesus a dimanen.

⁵⁴ As nakayapo dana daw am napavoya pava si Jesus do kaaroan da no Judeo asna nangay do asa ka kavahayan a tawagan da so Efraim. Masngen ya do katokotokonan as navidin sa daw kanira no disipolos na sawri.

⁵⁵ Masngen dana kanaw o fiesta dawri no Judeo a Paskwa as aro sa o mangwan do Jerusalem a omparin so paparinyen da a purifikasiación. ⁵⁶ Aro sa o komita si Jesus as kon da do kayan da do templo am, “Ango do hahawen nio. Mangay paro anti si Jesus do fiesta aya?”

⁵⁷ Vinata da ya takwan pinanyokoyokod da do atavo no maato sawri a papali kanira no Fariseo ta an sino makapanmo sia o yanan ni Jesus am iyangay a ivahey dira tapian arrestohen da sia.

12

*No regalo a minprepara si Jesus do kadiman
na (Mateo 26:6-13; Marcos 14:3-9)*

¹ Anem a karaw a manam kano Paskwa aya am nangay si Jesus do Betania. Diaya o kavahayan ni Lazaro a pinayvangon do nakadiman narana. ² Pinayhanda da si Jesus. Nayserbi dira si Marta as nachipaydisna si Lazaro di Jesus a koman. ³ As nanghap si Maria so pabango a oyod a maynyen as kapaphot na sia do kokod ori ni Jesus as kanyisnyis na dia ya no book na. As napno o vahay awri no angot na. ⁴ Amna si Judas Iscariote a asa do disipolos saya ni Jesus a niaya anti so omtraydor si Jesus am vinata na, ⁵ “Ango di mindakawan nia o pabango aya as katoroh so sadiw na dira do makasiasi. Makatatdo yatos (300) o sadiw na naw.” ⁶ Vinata na ya makayamot ava do kaoyod no kasi na nira no makasiasi asna takwan malakam sia no kartos. As do kaiya no omonong do kartos daw no disipolos sawri am mangotangotap dawri so gastohen na. ⁷ Do nakavata aya sia ni Judas am vinata ni Jesus, “Nolay nio sia do parinyen naya, ta niaya o itoroh na do kavovon anti niaken. ⁸ Mavidin pa sa anti o makasiasi do yanan nio as ito o kabu ko na do panghovokan nio.”

⁹ Madngey da no aro saya a Judeo o katori dawri ni Jesus am nangay sa daw ta ichakey da sia a mavoya as kani Lazaro a iya so pinirwa na a viayen. ¹⁰ As sira o maato a pali am pati dana si Lazaro a ichakey da ipapadiman, ¹¹ takwan

makayamot sia am aro sa o Judeo a omonot kano manganohed dana di Jesus.

No nakarisibi da si Jesus do Jerusalem a akmay patol

(Mateo 21:1-11; Marcos 11:1-11; Lucas 19:28-40)

¹² Omonot dana araw am nadngey da no oyod a aro a nangay do fiesta aya o kangay anti ni Jesus do Jerusalem. ¹³ Nanghap sa ya so vohong no palma as kangay da a omvayat sia as kapangyangyaw da nia o, “Dadayen ta o Dios! Mabendito o nawara aya do ngaran no Apo ta Dios! Mabendito o Patol aya no Israel!” ¹⁴ As si Jesus am somnakay do pinahap na a dekey a kabayo a mangwan do Jerusalem. Do niaya am nakatongtong o nakatolas a makavata so:

¹⁵ “Mamo kamoava a tawo do Jerusalem. Ta mawara dana o patol nio a mangabay do dekey a kabayo.”

¹⁶ As sira o disipolos saya ni Jesus am naintindi dava so nanyeng kanaw an ango inmonmoan na nia asna mirwa dana maviay si Jesus as nakatohos narana do hanyit am nanakem da o nakatolas aya do Chirin no Dios a komapet sia as kanakem da so nakapakatongtong na nia di Jesus.

¹⁷ Sira o aro sawri a tawo a nakavoya si Jesus do nakapayvangon na si Lazaro do mando no liak na am pinawpit da o akmaya sia a makakniknin a pinarin ni Jesus. ¹⁸ Dawa no chinaaro da no nangay a omvayat si Jesus am no nakadngey da so pinarin nawri. ¹⁹ Vatan

da sia no Fariseo saya do kadwan dira, “Tiban nio o kabo no mapaparin ta. Ta matalamad o kapaytavotavo no tawo a omonot sia.”

No Griego sa a komnita si Jesus

²⁰ Mian dira do nangay saya do fiesta a omdaday so Dios o Griego. ²¹ Nangay sa ya di Felipe a iGalilea ta yapo sia do Betsaida. Vinata da sia o kakey da makavoya si Jesus. ²² Nangay si Felipe a omvahey nia ya di Andres as kapay-ivan da a mangay a omvahey sia di Jesus. ²³ As no vinata ni Jesus dira am, “Nawara dana o tinongdo no Dios a kadiman no Naytawo aya. ²⁴ Vatahen ko so kakawayoran dinio ta an di ilaveng do tana o asa ka votoh am tod a vidin a asa ka votoh a di omsi. Asna an ilaveng ya am mian anti o aro a asi na. ²⁵ An sino o komita sia librien o karakohan na am abohen na anti ya asna an sino ombo so viay na a makayamot diaken am iya anti o somnivog a makarawat so viay. ²⁶ An sino o mayserbi diaken am onutan na yaken tapian do yanan ko o angayan na a machasa diaken. As an sino mayserbi diaken am pakamatohen sia no Dios Ama.

No nakapangononong ni Jesus so komapet do kadiman na

²⁷ “Tayto oyod a marahmet o tawol ko sichang-oriaw amna akdawen ko paro do Ama ko o kapavawa na so oras aya no pandidiwan ko? Ombo. Ta niaya o tinovotovoyan diaken no Ama.” ²⁸ As nachahoahok si Jesus do Dios Ama a makavata sia, “Ama, parinyen mo pa o kapamato so ngaran mo.” Iyan no liak a yapo do hanyit

a makavata sia, “Pinamato ko na o ngaran ko as pirwahen ko pa anti ya parinyen.” ²⁹ Sira o tawotawo do masngen aw am nadngey da o liak aya as no vinata da no kadwan am nayedey as sira o kadwan am, “Tayto o nayliliak sia a anghel.” ³⁰ Vatan sia ni Jesus dira, “No iyan no liak aya am makayamot dinio asna makayamot ava diaken. ³¹ Ta sichangoriaw dana o kawara no hosga no tawotawo do mondo aya as kano kahomis no manyokoyokod no tawotawo do mundo aya a si Satanas. ³² As an pinapasek ako na anti do kros am pasngenken ko sa anti o atavo a manganoched diaken.” ³³ Vinata na ya ni Jesus a papanmoan na nia an maypaypango o kadiman da sia.

³⁴ Amna vinata da sia no tawotawo saya, “No mian do pinatolas kaychowa da Moises kanira no profeta sa am arava o kavosan no viay no Mesias ori asna ango vatan mo sia o kapapasek sia do kros o Naytawo aya. Sino o vata moaya a Naytawo.” ³⁵ Vatan sia dira ni Jesus, “Yaken o sehdang a machipanghovok dinio pero dekey dana o tiempo a kapachichasa ko dinio. Dawa do katayto ko pa dinio am onotan nio yaken tapian di kamo homisen no kasarisarian, ta no mian do kasarisarian am mapanmo nava o pangwanan na. ³⁶ Makayamot do kayaken no tomoroh so sehdang am onotan nio yaken tapian kasehdangan kamo as kaparin nio so tomoroh so sehdang.” Tayoka na ya vatahen ni Jesus am komnaro a mangay do di da makavoyan sia.

No makehnet a kaparin da no Judeo

³⁷ Aran akma sawri o kaoyod na aro no makakniknnin a pinarin na am alit pa no kadi da manganohdan. ³⁸ Amna nia o pakatongtongan no pinatolas ni profeta Isaias do nakavata na sia o,

“Apo, ango ichabo aya no manganohed do vatahen namen aya. As ango ichabo no manganohed dira do pinavoyan aya sia no Dios o makakniknnin saw a pinarin na.”

³⁹ Pinatolas pa ni Isaias an ango di daya makapanganohdan. Niaya o vinata na:

⁴⁰ “Nivotavota sa no Dios as kapangehnet na sira tapian di sa makavoya kano makaintindi as kapanganohed da diaken as kalibri ko sira, kwana no Dios.”

⁴¹ Vinata sa ya ni Isaias takwan navoya na kaychowa o pakakniknnin ni Jesus.

⁴² Amna aran akma sawri am aro sa do maato aya a adngedngeyen no Judeo o nanganohed di Jesus amna pinapanmo dava ya do kamo da nira no Fariseo sawri an pakarohen da sa do kakpekpehan da a sinagoga. ⁴³ Pinipia da o kapakamia nira no tawo as kano kapakamia nira no Dios.

⁴⁴ Kwanasaw am nangononong si Jesus a makavata sia so oyod a maliak, “An sino o manganohed diaken am voyvoh akoava a panganohdan na asna no tomnovoy paya diaken.

⁴⁵ As an sino o nakavoya dana diaken am navoya narana o kaparin no tomnovoy aya diaken.

⁴⁶ Nawara ako do mondo aya a tomoroh so sehdang tapian an sino o manganohed diaken am komaro do kasarisarian. ⁴⁷ As an sino

o makadngey so vatahen ko saya as kadi na manganohdan am torohan koava so hosga. Takwan nangay akoava do mondo aya a tomoroh so hosga do tawo, ta nangay ayo a tomoroh so kalibrian da. ⁴⁸ No maskeh niaken as kano di manganohed do vatahen ko saya am mian anti o omhosga sia do manawdi a araw. As no omhosga aya dinio am no mismo a pinawnonong ko na saya dinio. ⁴⁹ Ta no vinata ko saya am yapo sava ya do tanitanyan ko, ta yapo sa ya do Ama ko a iya so tomnovoy diaken kano iya so minyokoyokod niaken do vatahen ko. ⁵⁰ As masigoro ko ta no yapo saya do Ama a pawnonongan ko dinio am manoroh so viay a abo so pandan. Dawa an ango vatahen ko am niaya sa o vinata diaken no Dios Ama a vatahen ko.”

13

No nakawyawyas sira ni Jesus o disipolos na sa

¹ Masngen dana o Paskwa daya no Judeo am mapanmo dana ni Jesus o nakawara narana no tiempo a kapirwa na a tomohos do hanyit a mayvidi do Ama na. As do nakaoyod na maddaw nira no tawotawo na sa do nakarahan am navidin na sa a ichaddaw do kavasan na.

² Do katori da moyab da Jesus kanira no disipolos na saya am tori dana nahap ni Satanas si Judas Iscariote a anak ni Simon a omtraydor si Jesus. ³ As aran do kapanmo sia ni Jesus o nakatoroh na dia no Dios Ama so atavo a ipakapamarin as kano nakatovoy na sia as

kasngen narana mayvidi sia, ⁴ am tominek do katayoka dawri a moyab as kavahas na so mankantad ori a onayen na as kapanghap na so twalia a pabedberen na do katinghan na, ⁵ as kapangay na so danom do planggana as kasitnan na a omoyawayas sira so disipolos na saya as kanyisnyis na do kokod da no twalia aya a mian do katinghan na. ⁶ Makarapit di Simon Pedro am vinata ni Pedro, “Apo, ango pa o ichaimo no omoyawayas diaken.” ⁷ Amna vinata sia ni Jesus, “Maintindi moava sichangoriaw o inmonmoan na no parinyen koaya asna anti do kwanasaw.” ⁸ Vatan sia ni Pedro, “Piahen koava o kawyawayas mo so kokod ko.” Amna vinata sia ni Jesus, “An di mo piahen o kawyawayas ko dimo am mavidang kava a asa ka disipolo ko.” ⁹ Vatan sia ni Simon Pedro, “Apo, voyvoh ava o kokod ko asna aran no tanoro kano oho ko paya.” ¹⁰ Amna no tinbay ni Jesus am, “Nesisita pava o kapirwa sia namonamohen a atavo o karakohan nio an narios kamo na asna no kokod nio na. Tayto kamo na manamonamo a katadkan no asa dinio.” ¹¹ Vinata ya ni Jesus do kapanmo na sia o kaasa na dira no omtraydor anti sia.

¹² Tayoka na sa oyawayasen as kapirwa narana a omonay so vinahas naw am nayvidi do pay-disnan naw as kavata na sia dira do disipolos na saya, “Ara nio a maintindi o inmonmoan no pinarin koaya dinio? ¹³ Sincharan nio yaken a Mananawo nio as kano Apo nio. Hosto ori takwan oyod o kayaken no Mananawo kano Apo nio. ¹⁴ Dawa an yaken a Apo kano Maistro nio as maparin koynio a oyawayasen am mayanong

kamo a omoyawayas so kadwan dinio. ¹⁵ Pinarin ko ya a palialitan nio a parinyen. ¹⁶ As vatahen ko dinio o kadi na maypatoan no pachirawatan kano apo na anmana no tinovoy kano tomnovoy sia. ¹⁷ As makayamot do kapanmo nio so vatahen ko saya dinio am masoyot kamo an parinyen nio sa ya. ¹⁸ No vatahen koaya am komapet ava dinio atavo, ta ichapatak ko sa o pinidi ko asna asa dinio o omtraydor diaken. Amna maparin ya tapian makatongtong o nakatolas a makavata sia, ‘No asa do nachakan diaken o omtraydor diaken.’ ¹⁹ Tayto ko ya vatahen dinio sichangoriaw a manam kano kaparin na tapian an maparin dana anti am manganohed kamo do kasomnivog no nakatovoy diaken no Dios. ²⁰ As vatahen ko dinio so kakawyoran ta an sino o manganohed dira do tovoyen ko am yaken o panganohdan na as an sino o manganohed diaken am no tomnovoy aya diaken o panganohdan na.”

No nakavahey nia ni Jesus o omtraydor anti sia
(Mateo 26:20-25; Marcos 14:17-21; Lucas 22:21-23)

²¹ Tayoka na ya vatahen ni Jesus am marahem o kapangtokto na as kavata na sia, “Kakawyoran o kaasa na dinio no omtraydor niaken dira do omdiman diaken.” ²² Naychatiditidib sa o disipolos na saya a di makapanmo sia an sino dira o vata naya. ²³ Do nakavata aya sia ni Jesus dira am mian a machitangked sia o asa dira do disipolos naw a oyod na ichaddaw. ²⁴ Sinyasan dia ni Simon Pedro o kahes na nia di Jesus an

sino vata naya. ²⁵ Paypasngen na no disipolo aya di Jesus as kahes na nia, “Apo, sino vata moaya.” ²⁶ Vatan sia ni Jesus, “No torohan ko anti no tinapay aya a pasawsawan ko am iya.” Pasawsawan sia ni Jesus o tinapay aya a pondanan na as katoroh na nia di Judas a anak ni Simon Iscariote. ²⁷ Tayoka na kanen ni Judas o tinapay aya am somindep sia si Satanas. As vatan sia ni Jesus sia, “Nyeng mo na a parinyen o ichakey moaya parinyen.” ²⁸ Amna arava dira do koman aya o nakaintindi sia an ango vinatan sia ni Jesus di Judas. ²⁹ No vata da no kadwan dira am no nakatovoy sia ni Jesus a manadiw so kaylangan da do fiesta aya anmana no kangay na a manoroh so limos dira do makasiasi do ka si Judas no tesorero da. ³⁰ Dawa katayoka na koman sia ni Judas o tinapay ori am nyeng dana a mehbet as mahep dana kanaw.

No nanawdi sa a vidin ni Jesus

³¹ Kahbet ni Judas am vatahen ni Jesus, “Sichangoriaw dana o kasinchad sia o Naytawo aya as makayamot sia am mavoya o ipakapamarin no Dios. ³² As an pamatohen o Dios a makayamot sia am pamatohen anti sia no Dios. As sichangoriaw dana o kaparin na nia. ³³ Kamanganakan, dekey dana a tiempo as kakaro ko dinio. Chitahen nio anti yaken amna akma so nakavata ko sia dira do apopohen nio a Judeo am vatahen ko pa ta makangay kamoava do angayan koaya. ³⁴ As tayto o vayo a onotan a itoroh ko dinio. Nia am no kaddaw nio no kadwan dinio a akma so kaddaw ko ninio. ³⁵ Ta makayamot anti do addaw nio no kadwan dinio

o kapanmoan sia no tawotawo o kapaydisipolos ko dinio.”

No nakapatanggal na nia o kasobna anti sia ni Pedro

(*Mateo 26:31-35; Marcos 14:27-31; Lucas 22:31-34*)

³⁶ Vatan sia ni Simon Pedro di Jesus, “Apo, dino angayan moaya.” No tinbay sia ni Jesus am, “Do angayan koaya am kangayan nioava sichangoriaw asna ito anti o kawnot nio daw.”

³⁷ Vatan sia ni Pedro, “Apo, ango di ko a makawnotan dimo sichangoriaw. Maparin ko a itoroh o karakohan ko a dimanen a makayamot dimo.” ³⁸ Amna vinata sia ni Jesus, “Do hahawen mo am maparin o kadiman mo a omagom niaken amna no kakawayoran na am manam pa anti so kawni no manok do malatiat am naypitdo mo na anti a ipachisobna o kasinchad mo diaken.”

14

No mavoyvoh a panahanan a mangwan do Dios Ama

¹ Vinata pa ni Jesus dira, “Mavakel kamoava asna ichasaray nio o Dios as kapanganohed nio diaken. ² Ta no yanan no Ama ko am rakoh a nia so iyangay ko preparahen a manma. As vatahen koava ya dinio an dia oyod ya. ³ As an tayoka ko na anti ya preparahen am mayvidi ako a omahap dinio tapian machichasa kamo na diaken do yanan ko. ⁴ As tayto nio na ichapatak an maypaypango kapangwan nio do angayan koaya.”

⁵ Payliliak ni Tomas as kavata na sia, “Apo, ichapatak namen ava an dino angayan moaya. Dawa maypaypango kapatak namen nia o panahanan a mangay daw.” ⁶ Vatan sia ni Jesus, “Yaken o panahanan aya a mangwan do Ama ko as kano kakawayoran takwan yaken o tomoroh so somnivog a viay. As arava o makangay do Ama ko a di manahan diaken. ⁷ An akmay somnivog o kasinchad nio na diaken am masinchad nio na o Ama ko. Makayapo sichangoriaw am masinchad kano mavoya nio na sia.”

⁸ Vatan sia ni Felipe, “Apo, ipavoya mo diamen o Dios Ama tapian mabo dana o kamadamadan namen.” ⁹ Amna vinata ni Jesus, “Nayendes ako na a machichasa dinio as manda paro pa sichangoriaw am tayto mo pa yaken a dia sinchad mo Felipe? An sino o nakavoya dana diaken am navoya narana o kaparin no Ama ko. Dawa akdawen nio pava o kapavoya ko sia dinio o Ama ko. ¹⁰ Panganohdan nio paroava o kaasa namen kano Ama ko? No vatahen ko saya dinio am yapo sava ya do tanitanyan ko, ta no Ama koaya o tomoroh nia o vatahen kano parinyen ko sa. ¹¹ Panganohdan nio o vata koaya dinio a kaasa namen kano Ama ko. Amna an di nio yaken a panganohdan a makayamot do katod ko a makavatan sia ya am mayanong kamo a manganoched a makayamot do pinariparin ko na saya.

¹² “As vatahen ko dinio so kakawayoran ta an sino manganoched diaken am maparin na sa o parinyen ko saya. As karakorakoh pa no maparin na takwan mayvidi ako na di Ama.

¹³ As an ango iyahes nio a makayamot diaken am itoroh ko tapian dayen o Dios Ama. ¹⁴ As aran ango iyahes nio diaken a makayamot do saray nio am itoroh ko.

No nakapromisa na nia ni Jesus o Masanto a Espirito a iya so katadi na do tana aya

¹⁵ “An ichaddaw nio yaken am anohdan nio sa o panyokoyokoran ko. ¹⁶ Akdawen ko anti do Ama o katoroh na nia dinio o Masanto a Espirito a somidong dinio kano mavidin dinio as mapawnot dinio a abo so kavosan. ¹⁷ No Espirito aya anti o mapavoya nia dinio o kakawayoran. As sira o di anti manganohed diaken am rawaten dava anti o Espirito aya takwan masinchad dava kano mapanmo dava sia. Asna inio a makasinchad dana sia am pachirayayan na anti nio fermi.

¹⁸ “Karoan koavaynio a abo so rarayay as mayvidi ako anti dinio. ¹⁹ Dekey dana as kadi darana makavoyan diaken no di saya manganohed diaken. Asna inio am mirwa nio pa anti yaken a mavoya takwan mirwa ako anti a maviay as makayamot do kayan no viay ko am mian pa anti o viay nio. ²⁰ As an mawara o kapakatongtong na nia am mapanmo nio anti so mahosto o kaasa namen kano Ama as kano kayan ko dinio a di dana ngaro. ²¹ An sino o mavidin a omonot do panyokoyokoran ko am iya o maddaw niaken. As an sino o maddaw niaken am ichaddaw no Ama ko. Ichaddaw ko pa sia as kaparin ko sia a makasinchad diaken.”

²² As si Judas (si Iscariote ava ya) am inahes na, “Apo, ango ichayamen na no papanmoan

mo no kaparin mo asna dia do atavo a mondo aya.” ²³ No tinbay sia ni Jesus am, “No mavidin a omonot do vatahen ko saya am iya o maddaw niaken as iya o ichaddaw no Ama ko as iya o pachirayayan namen. ²⁴ Sira o diaddaw niaken am sira o di omonot do vatahen ko sa, as no vatahen ko saya dinio am yapo sava diaken ta yapo sa ya do Ama ko a tomnovoy aya diaken.

²⁵ “Vatahen ko sa ya dinio do kayan ko paya machasa dinio. ²⁶ Asna an abo ako na anti am tovoyen anti no Ama o Masanto a Espirito a iya so somidong dinio kano machichasa dinio tapian nanawhen naynio anti as kapanakenakem na sia dinio o atavo a vinata ko na sa dinio. ²⁷ Mavakel kamoava,” kwana pa ni Jesus, “as mamo kamoava, ta torohan koynio so kaydamnayan nio a diaparin a itoroh dinio no mondo aya. ²⁸ Vinata ko na dinio o kakaro ko amna mayvidi ako anti dinio, as an ichaddaw nio yaken am masoyot kamo do kapayvidi ko na do Ama a iya so matoato kaniaken. ²⁹ Tayto ko saya vatahen dinio a manam so kaparin da nia tapian an makatohod dana sa anti am manganohed kamo diaken. ³⁰ Mayendes ako pava mangononong dinio, ta ito dana o apohen da no di manganohed diaken a si Satanas. Amna arava o maparin na nia a homisan diaken, ³¹ ta no niyokoyokoran niaken no Ama o parinyen ko tapian ichapatak no mondo aya o kaddaw ko no Ama. As sichangoriaw am mangay ta na.”

15

Si Jesus do litrato no asa ka mohamoha

¹ Vinata dira ni Jesus, "Yaken am akma ko so mismo a atngeh no mohamoha as no Ama ko o tomidib do mohamoha aya. ² No atavo a sanga a di omsi am pakarohen na as atavo a sanga a omsi am totoan na tapian omlak as kapaypaaro no asi na. ³ Akma kamo so chinatotoan dana a mohamoha makayamot do kapanganohed nio do vinata ko sa dinio. ⁴ Mavidin kamo a omonot diaken tapian mavidin ako dinio. Ta akma so kadi na makasian no sanga a pinasiay do atngeh na am nawri o kaparin nio an machisiay kamo diaken. ⁵ Yaken o atngeh as inio am yangaw kamo. No di machisiay diaken am iya o aro so asi, ta an machisiay kamo diaken am arava o mapaparin nio. ⁶ No machisiay diaken am akmay nakolay a sanga a ipoha as kano sosohan. ⁷ An mavidin kamo a manganohed diaken kano omonot do vinata ko sa dinio am itoroh no Dios o atavo a akdawen nio sia. ⁸ An akma kamo so mohamoha a aro so asi am pamatohen o Ama ko as kavoya sia o kaoyod no kapaydisipolos ko dinio. ⁹ Kawayakan nioava ta no addaw ko ninio am akma so addaw niaken no Ama ko. ¹⁰ Mavidin nio sa anohdan o yokoyokoran ko ninio tapian manakem nio o addaw ko ninio, ta nia am akma so nakavidin ko a omanohed do panyokoyokoran no Ama as kavidin ko a makanakem so addaw na. ¹¹ Vinata ko sa ya dinio tapian machipasoyot kamo diaken as kapaypangay pa no kasoyosoyotan nio.

¹² "Niaya o panyokoyokoran ko: ichaddaw nio o kadwan dinio akma so nakaddaw ko ninio. ¹³ Arava o addaw a mayparakoh pa kano addaw no asa ka tawo a tomoroh nia o viay na a

makayamot do kaychayvan na. ¹⁴ Kaychayvan koynio an parinyen nio o panyokoyokoran ko saya. ¹⁵ Tawagan ko pavaynio so pachirawatan ko ta no asa ka pachirawatan am ichapatak nava o parinyen no apohen na. Asna tawagan ko naynio so kaychayvan ko takwan pinapanmo ko na dinio o atavo a pinapanmo diaken no Ama ko. ¹⁶ Inio ava o minpidi diaken a apohen nio, ta pinidi koynio as katongdo ko dinio a omsi so di mararayaw. As an ango iyahes nio do Ama ko a makayamot do kapanganohed nio diaken am itoroh na dinio. ¹⁷ As no yokoyokoran koaya ninio am no kaddaw nio no kadwan dinio.

No pakayapoan no ikontra sira o omonot dana di Jesus

¹⁸ “As ipaychaknin nioava an ipsok daynio no di manganoched diaken ta nanmanma da pa yaken a ipsok as kaninio. ¹⁹ An akma kamo sira a di manganoched diaken am ichaddaw daynio daw, ta sira o kapalit da so dadakay no tawo do mondo aya o ichaddaw da. Asna makayamot do nakapidi ko dinio am ipsok daynio. ²⁰ Ari nio pa sigoro manakem o nakavata ko sia dinio ta no asa ka pachirawatan am matoato ava kano apohen na. As an yaken a Apo nio as pinakasiasi no tawo do mondo aya am inio pava anti o di da pakasisien. As an pinanganohdan da o vinata ko sa am anohdan da paynio daw. ²¹ Pakasisien da anti nio a makayamot do kawnot nio diaken as kadi da makasincharan sia o tomnovoy aya diaken. ²² An akmay di ako a nangay a omvahevahey nia dira o kakawyoran

am pagatosen sava. Asna sichangoriaw am ara pava o iraradin da a di manganohed diaken. ²³ As an sino maskeh niaken am ichaskeh na pa o Ama ko. ²⁴ As an akmay abo sa o makakniknin saw a pinarin ko a di pa naparin no kadwan am pagatosen sava do kadi da manganohdan, asna makayamot do nakavoya da sa so pinarin kori as kayan na pa no kapsok da niaken kano Ama am rakoh o gatos da. ²⁵ Amna sivog ya akma so pinatolas da no profeta a makavata sia, ‘Tod da yaken a ipsok a abo so gatos.’ ²⁶ Amna an mawara anti dinio o Masanto a Espirito a tovoyen ko a yapo do Dios Ama a mapawnot dinio am iya anti o mapapanmo nia dinio o kakawayoran a komapet diaken. ²⁷ As aran inio am mayanong o kangay nio a mapapanmo no komapet diaken takwan nachasa kamo diaken a nakayapo do sitnanan no kapanananawo ko.

16

¹ “Vinata ko saya dinio atavo tapian di kamo dispresio a omonot diaken. ² Pakarohen daynio do kakpekpehan nio sa a sinagoga as mawara pa anti o tiempo no kaktokto da nia o kapayserbi da do Dios an dimanen daynio. ³ Parinyen da sa ya takwan masinchad dava o Dios Ama as kaniaken. ⁴ Asna tayto ko sa vatahen dinio tapian an mawara o tiempo aya am manakem nio o nakapatanggal ko nira ya dinio.

No anongan no Masanto a Espirito do tana aya

“Vinahey koava ya dinio do nakasitnan no nakawnot nio diaken takwan mian ako pa a

machasa dinio. ⁵ Asna sichangoriaw am mayvidi ako na do tomnovoy aya diaken amna ango dinio mapaspaspangan sia diaken an dino angayan ko. ⁶ Tayto ko mavoya o kaoyod nio a mangsah a makayamot do vinata ko saya dinio, ⁷ amna no kakawayoran na am ichapia nio o kakaro ko na tapian tovoyen ko na dinio o Masanto aya a Espirito a somidong dinio kano mapawnot dinio, ta an di ako komaro am mawara ava. ⁸ As an mawara anti sia am pasehdangen na do tawotawo o nakapakagatos da as kano logar anti a kastigo no gatos as kapasehdang na pa sia o somnivog a mapia a kaparin no Dios. ⁹ Pasehdangen na pa anti no Masanto aya Espirito o nakapakagatos da no tawotawo do kadi da nanganohdan diaken. ¹⁰ Pasehdangen na pa anti dira o somnivog a kaparin ko a nia so mayanong a onutan. Ipapanmo na sa anti ya ta mayvidi ako na di Ama ko as kadi nio na makavoyan diaken. ¹¹ Pasehdangen na pa anti o kadi na maynyohan no kapangastigo no Dios, ta si Satanas a iya so onutan da no tawotawo do mondo aya am chinäsentensian dana.

¹² “Tayto pa aro o ichakey ko a vatahen dinio amna maintindi nio sava ya sichangoriaw. ¹³ Asna an mawara dana anti o Masanto aya Espirito am iya dana anti o mapapanmo nia dinio o atavo a kakawayoran. Arava o ipapanmo na dinio a yapo do tanitanyan na ta yapo do Dios. As ipapanmo na pa anti dinio o manam sa a mapaparin. ¹⁴ Pamatohen na anti yaken no Espirito aya, ta adngeyen na o vatahen ko sia as kavahey na sia dinio. ¹⁵ As no vatahen ko am

nawri o vatahen no Ama ko a nia so ipapanmo na dinio no Espirito aya akma so vinata ko.

¹⁶ “Masngen dana o kadi nio na makavoyan diaken, amna ichangsah nioava ya ta dekey as kapirwa nio a makavoya diaken.” ¹⁷ Vatan da sia do kadwan dira no disipolos saya, “Ango paro ichakey naya a vatahen no vata naya a masngen dana o kadi ta makavoyan sia as kano dekey as kapirwa ta makavoya sia, as kano kavata naya so kangay na do Ama na. ¹⁸ Ango paro ichakey na vatahen no vata naya a ‘dekey dana’. Ara tava maintindi o vatahen na saya.” ¹⁹ Amna do kapatak nia ni Jesus o kakey daya omahes no inmonmoan no vinata na sawri am vatan na sia dira, “Iyahes nio do kadwan dinio an ang ichakey ko a vatahen do nakavata koaw so, ‘Masngen dana o kadi nio na makavoyan diaken as dekey as kapirwa nio a makavoya diaken’? ²⁰ Vatahen ko dinio so kakawayoran ta mangsah kamo anti as kapaytanyitanyis nio pero sira o tawotawo a omsok niaken am masaray sa. Amna no pakayapoan no kangsangsahan nioaya am mayvadiw anti a pakayapoan no kasoyosoyotan nio. ²¹ Akma ya so asa ka mavakes a rakoh so didiwen an makawara dana pero an mawara dana o metdeh aya am kawayakan narana o pinandidiwan na a makayamot do rakoh a soyot na no metdeh aya. ²² Akma kamo saw a rakoh so kangsah sichangoriaw pero an mirwa ta anti a mayvovoya am rakoh o kasoyosoyotan ta as kabu dana no makaparin sia pakarohen do tawol nio o soyot nio. ²³ As makayapo anti daw am yaken pava o pangahsan nio, ta no Ama ko na

anti o pangahsan nio as kakawayoran o vatahen ko ta marawat nio o aran ango a iyahes nio a makayamot do kapanganohed nio diaken. ²⁴ Do nakarahan am arava o inahes nio do Dios a makayamot do kasaray nio niaken, pero sichangoriaw am mangdaw kamo dia tapian makarisibi kamo as kaoyod nio a rakoh so kasoyosoyotan.

²⁵ “Tayto ako a nanerbi so parabola do pawnonongen ko saya dinio pero ito o kapangononong ko dinio so komapet do Ama a masonong nio a maintindi a dia akma so masadit a intindien a parabola. ²⁶ An mawara dana o araw aya am no Ama dana o pachipangdawan nio a makayamot do kasinchad nio na diaken. As yaken pava anti o mangdaw ninio, ²⁷ ta ichaddaw naynio no Dios Ama a makayamot do kaddaw nio niaken as kano nakapanganohed nio do nakatovoy na diaken. ²⁸ Yapo ako do Dios Ama as nangay ako do mundo aya amna karoan ko na anti o mundo aya as kapirwa ko na a mayvidi do Ama ko.”

²⁹ Vatan da sia no disipolos saya, “Tayto dana masehdang o pavatahen mo saya, ta ara ka pava manerbi so parabola. ³⁰ As sichangoriaw o kapanmo namen sia o kapanmo mo so atavo as kaylangan pava o kapavata namen so ichakey sa a iyahes dimo. Makayamot dia am manganoched kami na do kayapo mo do Dios.”

³¹ Vinata ni Jesus dira, “Somnivog dana o kapanganohed nio diaken? ³² Vatahen ko ta ito oras a kasisiy nio a somavat as kapaychatani ko a nikaroan nio. Amna maychatani akoava ta machirayay diaken o Ama ko. ³³ Pinapanmo ko

sa ya dinio tapian abo ichavakel nio do kawnot nio diaken. Ta mian anti o pakasisian nio amna makangdet kamo, ta nanghomis ako na do marahet do mondo aya.”

17

No dasal ni Jesus dira do disipolos na

¹ Tayoka na sa ya vatahen ni Jesus am tomnangay do hanyit as kavata na sia, “Ama, nawara dana o natongdo aya oras ko. Ipasinched mo o Manganak moaya tapian ipasinched na paymo tapian pamatohen naymo. ² Ta iya o tinorohan mo no ipakapamarin a tomoroh so viay a abo so pandan do atavo a parawatan mo sia. ³ No iyan no viay a abo so pandan no asa ka tawo am no kapanganoched dimo a kakawyoran a Dios as kano nakatovoy mo si Jesu Cristo. ⁴ Pinavoya ko o makakniknin a ipakapamarin mo do naka-parin ko sira so pinaparin mo sa diaken. ⁵ As sichangoriaw mo Ama am ahapen mo na yaken do yanan mo as kapavidi mo na sia diaken o mato a anongan a payasan ta a manam pa kano nakamaog so mondo aya.

⁶ “Pinapanmo ko na o somnivog mo a kaparin dira do pinarawat mo saya diaken. Dira mo sa ya as pinarawat mo sa diaken as tayto sa navidin a manganoched do chirin mo. ⁷ As sichangoriaw am mapanmo darana ta no atavo sa a pinarin ko kano pinawnonong ko am yapo dimo. ⁸ Ninanawo ko sa do vinata mo a inanawo ko sira as tayto sa nanganohed. Dawa sichangoriaw am tayto darana sincharan o kapaymanganak mo

diaken as kapanganohed da do nakatovoy mo diaken. ⁹ Tayto ko saya ipachahoahok asna sira ava o tawotawo do mondo aya a di manganoched. Ipachahoahok ko sa o pinarawat mo saya diaken takwan dira mo sa ya. ¹⁰ Atavo sa o diaken am dira mo sa as atavo dira mo am diaken. As sira o mapakagloria diaken. ¹¹ As sichangoriaw am mayvidi ako na dimo as karoan ko na sa do tana aya. Dawa Masanto a Ama, pachonongan mo sa do rakoh a ipakapamarin mo tapian mavidin sa a masa akma so kaparin ta. ¹² Do kayan ko pa a machichasa dira am navidin ko sa onongan o pinarawat mo saya diaken a makayamot do ipakapamarin a tinoroh mo diaken. Pinakapia ko saya pachonongan as arava o nabo dira a katadkan no asa ori a nanma ta na a mapanmo a mabo a niaya so pinakatongtong no nakatolas a Chirin mo.

¹³ "As sichangoriaw do kapayvidi ko naya dimo am pavatahen ko sa ya do kayan ko pa do mondo aya tapian mian o kasoyosoyotan da a makayamot diaken. ¹⁴ Vinahey ko na dira o ichakey mo a ipapanmo dira as tayto sa kontrahen no tawotawo do mondo aya takwan akma saya diaken a machitarek do kaparin no mundo aya. ¹⁵ Akdawen koava o kapakaro mo na sira do mondo aya asna no kapavawa mo sira do kahapan sira ni Satanas. ¹⁶ Akma saya diaken a machitarek so kaparin dira do tawotawo do mondo aya a di manganoched dimo. ¹⁷ Parinyen mo pa o chirin mo a mapavawa sira do pakagatosan, ta no chirin mo o voyvoh a kakawayoran. ¹⁸ As akma so nakatovoy mo

diaken do mundo aya am tovoyen ko pa sa do tawotawo do mundo aya,¹⁹ as tapian mayvadiw sa ya a somnivog a tawotawo mo am itoroh ko o viay ko a makayamot dira,” kwana ni Jesus.

No dasal ni Jesus do atavo a manganoched kano omonot sia

²⁰ “Voyvoh sava ya a ipachahoahok ko, ta sira pa o atavo a manganoched anti diaken a makayamot do kapananawo da niaken. ²¹ Ipachahoahok ko sa mo Ama tapian masa sa so anod kano aktokto akma so kaparin ta as kavidin da a omonot do kahohoan ta nira, tapian manganoched sa o tawotawo do mundo aya do nakatovoy mo diaken. ²² Akma so nakatoroh mo diaken so ipakapamarin am tayto ko na sa tinorohan so ipakapamarin tapian masa sa akma so kaparin ta. ²³ Mavidin ako dira akma so kayan mo diaken tapian oyod a mapia o kasa da tapian manganoched o mundo aya do nakatovoy mo diaken as kapanmo da sia o kaddaw mo nira akma so kaddaw mo niaken. ²⁴ Ama, ichahoho ko o kapachasa da anti diaken no tinoroh mo saya diaken tapian mavoya da o makakniknin a kaparin ko a nia so pinarawat mo kaychowa diaken manam pa kano nakamaog so mondo aya a makayamot do addaw mo niaken. ²⁵ Ama a mahosto do atavo, masinchad davaymo no tawotawo do mundo aya pero masinchad koymo as sira o tawotawo ko saya am sincharan da o nakatovoy mo diaken. ²⁶ Pinapanmo ko na dira o kaparin mo as kavidin ko pa anti a mapapanmo niaya dira tapian no addaw da no

kadwan dira am akma so addaw mo niaken as kapachahoahok ko pa nia o kavidin ko dira.”

18

*No nakaaresto da si Jesus
(Mateo 26:47-56; Marcos 14:43-50; Lucas 22:47-53)*

¹ Nakarahan o kapachahoahok aya ni Jesus am nayatovang sa kanira no disipolos na saya do ahsong no Kidron as kangay da do asa ka hardin a nimohan so kayokayo. ² Mapanmo ni Judas a iya so omtraydor anti sia o logar aya ta nasanib dana sa Jesus kanira no disipolos na a mangay daw. ³ Dawa mian sa daw am mawara sa Judas kano aro a sinjalo as kano gwardia sa do templo a mian so armas kano soho a tinovoy da no maato sa a papali kanira no Fariseo. ⁴ As do kapanmo narana sia ni Jesus o maparin aya anti am nachivayat dira a makavata sia, “Sino o chitahen nio.” ⁵ “Si Jesus a iNazareth,” kon da. As mian si Judas a omtraydor sia a machipanghovok dira do nangay saya a komita si Jesus. Vatan sia ni Jesus, “Yaken o chitahen nioaya.” ⁶ Kavata na sia ya ni Jesus am nanyeng sa maypayso o komita aya sia as kapaychapodipodid da. ⁷ Pirwan na omahes nia ni Jesus, “Sino chitahen nioaya.” As pinirwa da vatahen o, “Si Jesus a iNazareth.” ⁸ Vatan sia ni Jesus, “Ari ko na vinata dinio o kayaken na. As an ara yaken o chitahen nio am inolay nio na sa o rarayay ko saya.” ⁹ Vinata na ya tapian makatongtong o nakavata na sia, “Arava o aran asa dira do pinawnot mo sa diaken o mabo.”

¹⁰ Si Simon Pedro am mian o espada na kanaw as nikoyot na ya as kabakbak na do pachirawatan no apohen da no papali a chinatilpas no tadinya no tawo aya. No ngaran no pachirawatan aya am si Malkus. ¹¹ Vatan sia ni Jesus di Pedro, "Pavidien mo o espada moaya do sohot na takwan kaylangan o kawnot ko do inolay no Ama ko."

¹² As inahap si Jesus no sinjalo saya as kano kapitan da as kanira no gwardia saya do templo as kawahod da so tanoro na. ¹³ Inangay da sia manma di Anas a ama no kakovot no mato dana dira do papali do awan aw a si Caifas. ¹⁴ As si Caifas aya o nakavata awri sia dira do Judeo o kapipia na no kadiman no asa ka tawo as kano kadiman da atavo.

No nanoma a kapachisobna na ni Pedro si Jesus

(Mateo 26:69-70; Marcos 14:66-68; Lucas 22:55-57)

¹⁵ Minonot pa di Jesus do nakahap daya sia si Simon Pedro kano asa pa a ka disipolo. No disipolo aya am masinchad no apohen da no papali as nakasdep do vahay naya a nisdepan da ni Jesus. ¹⁶ Asna si Pedro am nakasdep ava. Minehbet o disipolo aya a machisisirin nia do mavakes aya a maytayayan do ayeran o kapasdep na si Pedro. As nipia na. ¹⁷ Vatan sia no mavakes aya di Pedro, "Asa ka dira do disipolos no inaresto daya?" Amna no tinbay ni Pedro am, "Omبا." ¹⁸ As do kahanebneb na am nangatong sa so apoy o sinjalo sa kanira no pachirawatan

saya no mato a pali tapian paydangdangan da.
As si Pedro am mian a machipaydangdang dira.

No nakasalap ni Jesus a imbestigan no mato a pali

(*Mateo 26:59-66; Marcos 14:55-64; Lucas 22:66-71*)

¹⁹ Pinaheahes no apohen da no papali si Jesus do komapet dira do disipolos na sawri as kano pananawan na. ²⁰ No vinata ni Jesus am, “Nayfermi ako a mananawo do sinagoga sa as kan do templo a kakpekpehan no atavo a Judeo as arava o pinananawo ko so matayo. ²¹ Dawa yaken ava o ahsen nio asna sira o nakadngey diaken, ta mapanmo da sa o pinananawo ko.” ²² Nakavata na sia ya am chinaket no asa ori do sinjalo a tori a maytetnek do masngen aw di Jesus as pinitpit na si Jesus a makavata so, “Nawri do vata mo o mayanong a itbay mo so máto dana a pali?” ²³ Vatan sia ni Jesus dia, “An mian o vinata ko a marahet am ivahey mo an ango. Asna an abo o vinata ko a marahet am logar moava yaken a pitpit.” ²⁴ Nakarahan ya am pinaytovoy ni Anas si Jesus a tori pa mavahod di Caifas a iya so máto dana dira do papali.

No pidwa no kapachisobna nia ni Pedro si Jesus

(*Mateo 26:71-75; Marcos 14:69-72; Lucas 22:58-62*)

²⁵ As do katori nawri a machipaydangdang ni Simon Pedro am vinata da sia, “Asa ka dira do disipolos naw?” Amna pinachisobna na ya. ²⁶ Vatan sia no asaw do pachirawatan no apohen

da no papali a lipos no tawo ori a ntilpas ni Pedro so tadinya o, “Navoya koymo kaytiyaw a rarayay na do hardin awri.” ²⁷ Amna pinirwa ya a ipachisobna ni Pedro as nanyeng a omoni o asa ka manok.

*No nakapachisalap ni Jesus di Pilato kano nakasentensia da sia a dimanen
(Mateo 27:1-2,11-31; Marcos 15:1-20; Lucas 23:1-5,13-25)*

²⁸ Nikaro da si Jesus do katdan aya ni Caifas do kapayehsehdang a iyangay do pangofisinan no gobernador a iRoma do katdan na. Amna somindep sava o Judeo awri takwan no mian do onotan da am no kadi da parinyan a somdep do vahay no asa ka Hentil a manam so kaselebra da so Paskwa. ²⁹ Dawa minehbet dira si Gobernador Pilato as kahes na nia, “Ango sinadan no tawo aya.” ³⁰ No tinbay da sia am, “An abo o sinadan no tawo aya am iyangay namen ava dimo.” ³¹ Vatan sia ni Pilato dira, “Ahapen nio sia as kainio no tomoroh dia so sentensia an ango mian do panyokoyokoran nio.” Amna vatan da sia no Judeo saya, “Arava o anohed namen a tomoroh so sentensia no kadimanan no asa ka tawo.” ³² Niaya o pinakatongtong no vinata ni Jesus a kaparin no kadimanan na.

³³ Minirwa a somdep si Pilato do pangofisinan naw as katawag na di Jesus as kavata na sia, “Imo o patol da no Judeo saya?” ³⁴ Amna no tinbay sia ni Jesus am, “Inahes mo ya do sivog dimo anmana vinata mori a komapet diaken a makayamot do nakayan no makavata sia ya dimo.” ³⁵ Vatan sia ni Pilato, “Judeo akoava

asna tinoroh daymo diaken no kaydian mo sa kanira no maato sa a papali a sentensian ko. Ango pinarin moaya.”³⁶ Vatan sia ni Jesus, “Maypatol akoava do tana aya. Ta an do tana aya o paypatolan ko am nachidiman sa o disipolos ko sa dira do nangay aw a omahap diaken a Judeo tapian di da yaken a maaresto.”³⁷ Vatan sia ni Pilato dia, “Tayto mo itoneng o kapatol mo?” “Tayto mo vatahen,” kwana ni Jesus, “ta no pinaytawo ko do mondo aya am no kakey ko a mapapanmo nia o kakawayoran. As sira o makey no kakawayoran am adngeyen da yaken.”³⁸ Vatan sia ni Pilato, “Ango o kakawayoran.”

As tayoka na ya vatahen am mirwa mehbет as kavata na sia dira do Judeo sawri, “Arava o mavoya ko a sinadan na.”³⁹ Asna mian o paparinyen nio a kapavolaw so asa ka priso an fiesta nioaya. Ichakey nio an pavolawen ko o patol nioaya a Judeo?”⁴⁰ Amna no pinangyaw da am, “Niaya ava o pavolawen mo as si Barabbas!” Si Barabbas aya am asa ka bandido.

19

¹ Pinaymando pa ni Pilato o kayiplot di Jesus.
² As namarin sa o sinjalo awri so korona a kamanolok as kapangay da sia do oho nawri as kalaylay da sia so akmay laylay no patol,³ as kangay da dia a omtek nia as kavata da so, “Aniven a patol da no Judeo!” as kapaypitpit da sia.⁴ Tayoka ya am mirwa mehbет si Pilato as kavata na sia dira do Judeo saya, “Ihbet ko na sia as kapanmohen nio ta arava o kaproyban ko a gatos na.”⁵ Kwanasaw am ihbet da si

Jesus a tori omonay so korona naya a kamanolok kano pinawnay daw dia a akmay laylay no patol. As vatan sia ni Pilato dira, "Tiya o tawo aya."

⁶ Kavoya da sia no maato sa a papali kanira no sinjalo aya no templo am pinangyangyaw da o, "Papasken nio do kros! Papasken nio do kros!" Vatan sia ni Pilato dira, "Inio o omahap sia a papasken do kros, ta arava o mavoya ko a sinadan na." ⁷ Vatan da sia dia no Judeo saya, "Mayanong sia madiman takwan nia o mayanong do asa ka tawo a mapasada so mian do onotan namen, ta vinata na o kapaykaman-ganakan sia no Dios." ⁸ Do nakadngey sia ya ni Pilato am naypamo, ⁹ as pirwa na somdep do pangofisinan naw as kahes na sia di Jesus, "Dino pinakayapoan mo." Amna tinbay ava ni Jesus. ¹⁰ Vatan sia ni Pilato dia, "Ango di mo atbayan diaken. Mapanmo mo paroava o kayan no ipakapamarin ko a mapavolaw dimo anmana mapapasek dimo do kros?" ¹¹ No tinbay sia ni Jesus am, "Arava o mapaparin mo diaken an di na piahen no Dios. Dawa rakorakoh o gatos no tomnoroh aya niaken dimo as kanimo."

¹² Nakadngey sia ya ni Pilato am chinita na o kapakavolaw na sia pero no vinata da no Judeo saw am, "An pavolawen mo o tawo aya am kayvan kava no Emperador a si Cesar, ta an sino makavata so kapatol na am machikontra di Cesar." ¹³ Do nakadngey sia ya ni Pilato am pinahbet na si Jesus as kapaydisna narana do dis-nan naw an manoroh so sentensia. Do chirin a Hebreo am tawagan da ya so Gabbatha. ¹⁴ Niaya dana o dispiras no fiesta daya a kapayprepara

da. Payarawnen do nakahbet aya nia ni Pilato si Jesus as kavata na sia dira do Judeo saya, "Tiya o patol nioaya." ¹⁵ Amna no kapangyangyaw da a makavata sia o, "Ikaro nio na. Papasken nio na do kros!" Vatan sia ni Pilato dira o, "Papasken ko paro do kros o patol nioaya?" Amna no tinbay da sia no maato a papali am, "Arava o kadwan a patol namen an dia voyvoh a si Cesar!" ¹⁶ Torohan narana nia ni Pilato si Jesus dira a papasken da.

No nakapapasek da si Jesus do kros

(Mateo 27:32-44; Marcos 15:21-32; Lucas 23:26-43)

¹⁷ Inahap da si Jesus as kaparara da sia dia o kros ori a papaskan da sia as kangay da do logar a tawagan da so Logar no Yanga no Oho. Do chirin no Hebreo am tawagan da ya so Golgota. ¹⁸ Dawri o pinapaskan da si Jesus as kano dadwa pa sa ka tawo a mayviit sia. ¹⁹ As no nakatolas do kros aya ni Jesus a pinatolas ni Pilato am, "Si Jesus a iNazareth a Patol da no Judeo." ²⁰ As aro sa o Judeo a nakalir so pinatolas aya ni Pilato takwan masngen do kavahayan o logar aya a pinapaskan da si Jesus as kano pinatolas pa ni Pilato do chirin no Hebreo kano Latin kano Griego. ²¹ As nangay sa o maato a papali di Pilato as kavata da sia, "Tadian mo o pinatolas moaya a 'Patol da no Judeo'. Pangayen mo o, 'Vinata no tawo aya o, Yaken o Patol da no Judeo.' " ²² Amna no vinata ni Pilato am, "No pinatolas ko am maparin pava tadian."

²³ As tayoka da papasken do kros si Jesus no sinjalo sawri am inahap da sa o laylay naw as kapaychapat da sia a paypongded dira. No manyirahem awri a laylay na am pinarin a madinong a abo so karaytan. ²⁴ As vinata da, "Piripiriten ta pava asna paysoswertian ta na an sino o taydira sia." Do pinarin daya am nakatongtong o nakatolas a makavata so,

"Piniripirit da a payatayen o onayen ko as no asa am pinaysoswertian da."

²⁵ Niaya o pinarin da no sinjalo saw. As mian sa maytetnek do masngen aw do kros o ina ni Jesus kano kakteh na a mavakes no ina naya as kani Maria a kakovot ni Cleopas as kani Maria Magdalena. ²⁶ Mavoya ni Jesus o ina naya as kano disipolo aw a ichaddaw na a mian do masngen awri am vinata na, "Inyapoan, sincharan mo na a manganak mo," ²⁷ as kavata na sia do disipolo naya o, "Titiban mo o inyapoan moaya." As nakayapo dana daw am inahap narana no disipolo aya si Maria a matda do vahay da.

No nakadiman ni Jesus

(Mateo 27:45-56; Marcos 15:33-41; Lucas 23:44-49)

²⁸ Tayoka ya am do katori na makapanmo so nakapakatongtong dana no trabaho na am vinata ni Jesus, "Tayto ko mawaw." Nakavata na sia ya am nakatongtong o nakatolas do Chirin no Dios. ²⁹ Mian do masngen aw o asa ka madokong no silam as nanghap sa so pinatneb da do silam aya a espongha as kabedbed da sia

do kayo as kaniaya no pinatodo da do vivi ni Jesus. ³⁰ Nakarahan ya am vatahen ni Jesus, "Komnavos dana," as kakheb na a madiman.

No nakavono da so siri ni Jesus

³¹ No nakaparin na nia am makoyab no araw a kapayprepara da no Judeo do fiesta daya as chinakey dava o kavidin da no nadiman saya do kros a manda do omonot aya araw no kapaynaynehah, ta nia am oyod a mato a araw. Dawa inahes da di Pilato o kapotot so tohang no padang da tapian makalo sa madiman as kaparin darana igtin. ³² Pototan da no sinjalo so padang da no mayviit aw di Jesus, ³³ asna tiban da si Jesus am nadiman dana as pinotot da pava o padang na. ³⁴ Asna no asa awri do sinjalo am nivono na o siri ni Jesus as nyeng a omoyog o raya kano danom. ³⁵ No makavata aya sia ya am no mismo a nakavoya sia, dawa oyod o vatahen naya as masigoro na o kania no kakawyoran tapian manganohed kamo. ³⁶ No naparin aya am pinakatongtong no nakatolas a makavata sia,

"Arava o mapotot a tohang na."

³⁷ As mian pa o nakatongtong a nakatolas a makavata so,

"Tiban da anti o nivono daya."

No nakavovon da ni Jesus

(Mateo 27:57-61; Marcos 15:42-47; Lucas 23:50-56)

³⁸ Mian o asa ka tomayotayo nia o kadisipolo sia ni Jesus do kamo na nira no adngedngeyen daya no Judeo a mayngaran so Jose a yapo do Arimatea. Nangay di Pilato a omahes nia o kahap

na si Jesus a ivovon. Nipia ya ni Pilato as inangay na hapen. ³⁹ As si Nicodemo a iya so nangay di Jesus do asa ka mahep am nangay pa do kavovon aya nia as nanayvi so paphoten do nadiman a abnekan so mira kano alo a singkwenta kilos. ⁴⁰ Nigtin da o karakohan aya ni Jesus as kaphot da dia as kahpet da sia no lamit a akma so paparinyen da no Judeo an preparahen da o nadiman a ivovon. ⁴¹ Do masngen ori do logar aya a pinapaskan da si Jesus am mian o hardin as dawri am mian o asa ka vayo a pinarin a vovon a kaboon pa no nivovon. ⁴² As makayamot do kadispiras narana no fiesta daya no Judeo am nivovon da daw si Jesus takwan dawri o masngen.

20

No nakapirwa na maviay ni Jesus

(Mateo 28:1-8; Marcos 16:1-8; Lucas 24:1-12)

¹ Do kasari na pa do araw awri no Dominggo am nangay si Maria Magdalena do vovon aw ni Jesus. Mawara daw am navoya na o nakavadede no bato awri a aneb no vovon aya. ² Nayayo sia as kangay na di Simon Pedro as kano disipolo awri a ichaddaw ni Jesus as kavata na sia dira, “Inahap da o Apo tawri as dino paro inangayan da nia.” ³ Nangay sa Pedro kano asa awri do disipolos do vovon ori. ⁴ Nayayo sa dadwa amna nanmanma a makarapit o asa aya kani Pedro. ⁵ Naychalokoy as kapalid na so irahem aya no nivovonan aya ni Jesus am no mavoyvoh a mavoya na am no lamit aw a nihpet sia do

nakavovon nia amna somindep ava. ⁶ Asna kawara ni Simon Pedro am nyeng a somdep as kavoya na so lamit ori a pinanghepet, ⁷ as kano valongot ori a nibedbed so oho na. Amna no valongot aya am machisa ava do lamit aw a nihpet so karakohan na ta matopid a matarek so yanan. ⁸ Minonot a somdep o asaw do disipolo a nanmanma do vovon aya as do nakavoya na sia ya am nyeng a manganohed do nakapirwa narana a maviay ni Jesus. ⁹ Manam kania am di da pa maintindi no disipolos saya ni Jesus o ichakey na vatahen no nakatolas a Chirin no Dios a komapet do kapirwa na a maviay ni Jesus. ¹⁰ As isavat darana.

*No nakavoya sia ni Maria Magdalena si Jesus
(Mateo 28:9-10; Marcos 16:9-11)*

¹¹ As si Maria Magdalena am navidin do masngen do vovon aya a tomanyis. Do katanyis naya am naychalokoy as kapalid na so irahem no vovon aya, ¹² as nakavoya so dadwa ka anghelles a maylaylay so maydak a tori a maydisna do logar aw a nayanan ni Jesus. No asa am mian do ohoan na as no asa am do tokaran na. ¹³ Vatan da sia, "Ango itanyis moaya." Vatan sia ni Maria, "Takwan inahap da o Apo ko as ichapatak koava an dino pinangayan da sia." ¹⁴ Do katayto naya mayliliak am nayweswes as kavoya na si Jesus a tori a maytetnek amna nasinchad nava. ¹⁵ Vatan sia ni Jesus, "Ango itanyis moaya as kano sino o chitahen moaya." Do vata ni Maria as hardinero awri daw o somisirin aw sia as vatan na sia dia o, "An ara imo o minpakaro sia dia am ivahay mo diaken an dino pinangayan mo sia ta

ahapen ko.” ¹⁶ Abnekan sia ni Jesus o ngaran na. “Maria,” kwana. Minidit si Maria as kavata na sia do chirin a Hebreo, “Rabboni!” No ichakey na nia vatahen am Maistro. ¹⁷ Vatan sia ni Jesus dia, “Pondanan moava yaken ta tayto ako pa di tomohos a mangay do Ama ko, asna mangay ka dira do kakakteh ko saw as kavata mo sia dira o katohos ko na a mangay do Ama ko as kano Ama nio. Iya am Dios ko as Dios nio pa.” ¹⁸ As nangay si Maria Magdalena dira do disipolos saw ni Jesus as kavahevahey na no nakavoya naranawri si Jesus as kano vinata na saw dia.

*No nakapavoya ni Jesus do disipolos na
(Mateo 28:16-20; Marcos 16:14-18; Lucas 24:36-49)*

¹⁹ Mahep dana no araw aya no Dominggo am mian sira o disipolos aya do asa ka vahay. Nang-nengneb sa do kamo da nira no adngedngeyen saw no Judeo. As kwanasaw am ichaknin da o kayan ni Jesus a manghovok dira as kavata na sia, “Torohan kamo pa no Dios so kaydamnayan no aktokto.” ²⁰ Tayoka na ya a vatahen am pinavoya na dira o tanoro na sa as kano siri nawri. Nasoyot sa o disipolos saya do nakavoya daranaw so Apo daya. ²¹ Pirwa na makavata sia ni Jesus dira, “Torohan kamo pa no Dios so kaydamnayan na as akma so nakatovoy diaken no Ama ko am tovoyen ko paynio.” ²² Tayoka na ya vatahen am inah-ahan na sa as kavata na sia dira, “Rawaten nio o Masanto a Espirito. ²³ An sino o pakaboan nio so gatos am pakaboan sa no Dios as an sino di nio a pakaboan am pakaboan sava no Dios.”

No nakapanganohed ni Tomas di Jesus

²⁴ Do nakangay aya dira ni Jesus am abo si Tomas a tawagan da an kadwan so Panga a asa do dose saya. ²⁵ Dawa sira o kadwan aya do disipolos am vinahevahey da dia o nakavoya darana so Apo dawri a si Jesus. Amna vinata ni Tomas, "Manganohed akoava a katadkan na an mavoya ko as kano todohen ko o raharahan aw no pasek do tanoro na as kano nivonoan ori sia do siri na."

²⁶ Nakarahan o wawaho a karaw am minirwa sa a mavayavayat o disipolos awri a chinawaran dira ni Jesus. As si Tomas am mian kanaw as do katori maneb no vahay aya am tod dana wara si Jesus do panghonghovokan da a makavata sia, "Torohan kamo pa no Dios so kaydamnayan no aktokto." ²⁷ Vatan sia ni Jesus di Tomas, "Todohen mo o tanoro koaya kano siri koaya as katidib mo dia tapian manganohed ka a di maykamadamadan." ²⁸ Amna vinata ni Tomas, "Apo ko as kano Dios ko!" ²⁹ Vatan sia ni Jesus dia, "Nanganohed ka takwan navoya mo yaken. Mapalak sa o manganohed aran di da pa yaken a navoya."

³⁰ Aro pa sa o makakniknin a pinarin ni Jesus do kavoyan da sia no disipolos na sa a dia nakatolas do libro aya. ³¹ Pero nakatolas sa ya tapian manganohed kamo do ka si Jesus no Cristo aya as Manganak no Dios as do kapanganohed nio sia am mian o viay nio a abo so pandan.

21

No nakapavoya ni Jesus dira do papito sa a ka

disipolos na

¹ Nakarahan ya am minirwa pa a mapavoya si Jesus dira do disipolos na do kayan da do kanayan do taaw no Tiberias. Niaya o naparin.

² Mian sa masa sa Simon Pedro kani Tomas a tawagan da an kadwan so Pang, kani Natanael a yapo do Galilea do kawahayan na do Cana kanira no anak ni Zebedeo as kano mian pa sa o dadwa do disipolos ni Jesus. ³ Vinata ni Simon Pedro, “Mangay ako a mangamong.” Vinata da no kadwan aya, “Machivan kami dimo,” as somnakay sa do tataya as kangay da amna do mayramway aw amna arava o nahap da.

⁴ Maysesehdang am mian si Jesus do kanayan aw as navoya da no disipolos naya amna nasinchad dava. ⁵ Tomnawatawag si Jesus dira a makavata sia, “Kamanganakan, ara o nahap nio?” “Ombo,” kon da. ⁶ Vatan na sia dira ni Jesus, “Pangayen nio o sagap nio do kawananan aya sia no tataya nio tapian mian o mahap nio.” Pagtinyan da sia as nyeng da di matayid do karahmet na no aro awri a nahap da. ⁷ Vatan sia no disipolo awri a ichaddaw ni Jesus di Pedro, “Si Apo ta ya!” Kadngey sia ya ni Pedro o ka si Jesus na am nyeng na pawnayen o laylay na ta nayvavahas do kapaytrabaho naw as kapayjogtos na do taaw awri a makaraya. ⁸ As sira o kadwan do disipolos aw am sira dana o mintayid so sagap daw a ipakaraya takwan masngen dana sa do kanayan aw ta asa yatos dana so ka metro o pachivawa da.

⁹ Makaraya dana sa am mian o natong dana a apoy a yanan no pinaso a among as kayan pa

no tinapay. ¹⁰ Vinata ni Jesus dira, “Manangay kamo dia so dayay no among aya a nahap nio.” ¹¹ Nangay si Simon Pedro do tatayaw as kagorogod na so sagap awri a napno no rarakoh a among a ipakaraya. Asa yatos kano dadima poho kano tatdo o among aw amna aran do karahmet da am napirit ava o sagap daw. ¹² Vatan sia ni Jesus dira o, “Kamo dia a romiag.” Sira o disipolos aya am ari da a ichapatak o ka si Jesus na as chinanitan dava iyahes dia an sino sia. ¹³ Nangay si Jesus a tomoroh dira so tinapay aw kano pinaso awri a among. ¹⁴ Ichatdo narana ya no nakavoya da si Jesus no disipolos na saya a nakayapo do nakapirwa na a maviay.

No vidin ni Jesus di Pedro

¹⁵ Tayoka sa romiag am vatahen ni Jesus di Simon Pedro, “Imo mo Simon a anak ni Juan, ara mo paro yaken a ichadaddaw so rakorakoh pa kano kaddaw da niaken no kadwan saya?” Vinata ni Pedro, “Oon, mo Apo. Ichapatak mo o kaddaw ko nimo.” Vatan sia ni Jesus sia, “Pakanen mo sa o dedekey a karnero ko.” ¹⁶ Pirwahen na iyahes dia ni Jesus a makavata sia, “Imo mo Simon a anak ni Juan, ara mo yaken a somnivog a ichaddaw?” Vatan sia ni Pedro, “Oon, mo Apo. Ichapatak mo o kaddaw ko nimo.” Vatan sia ni Jesus dia, “Pachonongan mo sa o karnero ko.” ¹⁷ Do pitdo na am vinata ni Jesus, “Imo mo Simon a anak ni Juan, ara mo yaken a somnivog a ichaddaw?” Chinatodo ni Pedro ya takwan pamitdo narana ya no kaheahes sia ni Jesus an ara na sia somnivog a ichaddaw.

Vatan sia ni Pedro, “Apo, mapanmo mo atavo as mapanmo mo o kasivog ko a maddaw nimo.” Vatan sia ni Jesus dia, “Damen mo sa o karnero ko. ¹⁸ As vatahen ko dimo so kakawyoran na ta do kakanakan mo pa am libri ka mapawnay so ayoayob mo as kangay mo do ichakey mo a angayan. Asna anti no malkem ka na am maparin mo pava ya, ta padpahen da anti mo as kawahod da dimo as kangay da dimo do logar a kaskehan mo a mangay.” ¹⁹ Vinata ya ni Jesus a papanmoan na nia an maypaypango o kadiman na anti a nia so ipakagloria na sia ni Pedro o Dios. Tayoka ya am vatahen na di Pedro, “Onotan mo yaken.”

²⁰ Minidit si Pedro as kavoya na so disipolo awri a ichaddaw ni Jesus a omonot dira. No disipolo aya am iya o mian do katangked ori ni Jesus do kawyab daw a minahes nia sia an sino anti o omtraydor sia. ²¹ Do kavoya naya sia ni Pedro am vinata na di Jesus, “Apo, ango anti o maparin do tawo aya.” ²² No tinbay sia ni Jesus am, “An akmay mian do inolay ko o kavidin na pa maviay a manda do kapirwa ko a mawara am angori dimo. Tod ka na omonot diaken.” ²³ As niaya a chirin am navahey dira do manganohed ori di Jesus, ta do vata da as madiman pava o disipolo aya. Amna vinata ava sia ni Jesus o kadi na dimanan, ta no voyvoh na vinata am, “An mian do inolay ko o kavidin na pa maviay a manda do kapirwa ko a mawara am angori dimo.”

No tawsan na

²⁴ Yaken* o disipolo ori a pinangononongan na. Yaken[†] pa o napatolas so akmaya sia testimonio as mapanmo namen o kaoyod no akmaya sia a nakatolas.

²⁵ Aro pa sa o pinarin ni Jesus a di ko a pinalolas. Ta an patolasen ya atavo am makakayan ava sigoro do mondo aya o libro a katolasan da nia.

---

* **21:24** 21:24 *Do Griego*: Niaya o disipolo ori. † **21:24** 21:24 *Do Griego*: Niaya o disipolo ori.

**No Vayo A Testamento, Salmo, No Libro No
Proverbo**

New Testament plus Psalms and Proverbs

copyright © 2014 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Ivatan)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-18

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source
files dated 30 Dec 2021

62508313-bcb1-53b4-b1bd-e4271f5cec34